

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ και ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1/25-2-2010

Αθήνα, Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου 2010, στις 6.00 μ.μ. στο Αμφιθέατρο του κτηρίου του ΥΠ.ΠΟ.Τ., στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟΤ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/15540 (ΦΕΚ 57/ΥΟΔΔ/18-2-2010).

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. Λίνα Μενδώνη

Γενική Γραμματέας ΥΠ.ΠΟ.Τ. και Πρόεδρος ΚΣΝΜ (θέματα 1,5-14)

2. Αντώνιος Κλαδιάς

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠ.ΠΟ.Τ. και Προεδρεύων του Κ.Σ.Ν.Μ. (θέματα 2,3,4)

3. Σταματία Χατζηνικολαου

Προϊσταμένη της Δ/σης Νεώτερης Πολ/κης Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

4. Αλεξάνδρος Θεοχαρόπουλος

Προϊστάμενος Γεν.Δ/σης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων

5. Γεώργιος Γκανασούλης

Προϊστάμενος Τμ.Παραδοσιακών Οικισμών Δ/σης Πολεοδομικού Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ

6. Μαρία Φουντούκου

Αρχιτέκτων, επίτιμη Δ/ντρια του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

7. Βασίλειος Χανδακάς

Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Κεντρικής Μακεδονίας του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

8. Ευγενία Γατοπούλου

Προϊσταμένη Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Δυτικής Ελλάδος του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

9. Πολυτίμη Σαββίδου

Αρχιτέκτων-Μηχανικός, εκπρ. Τ.Ε.Ε.

10. Μαρία Ταπανλη-Δανιά

Προϊσταμένη Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Βορείου Αιγαίου του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

11. Ελισάβετ Βιτζηλαίου

Πολιτικός Μηχανικός, καθηγήτρια στο Ε.Μ.Π.

12. Νικόλαος Ζίας

Ομότιμος καθηγητής της Ιστορίας Τέχνης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών Αρχιτέκτονας, επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

13. Γεώργιος Τζιρτζιλάκης

Αρχιτέκτονας, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

14. Παναγιώτης Τουρνικιώτης

Ιστορικός Τέχνης Προϊσταμένη Δ/σης της Εθνικής Πινakoθήκης και Μουσείου Αλεξάνδρου Σούτσου

15. Όλγα Μεντζαφού-Πολύζου

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν προσήλθαν τα μέλη, αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο: Μ.Βλαζάκη-Ανδρεαδάκη, Ι.Δημακοπουλος.

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων ήταν οι:

Θεόδωρος Τσούχλος

Προϊστάμενος Τμήματος Προστασίας Μνημείων Τεχνικού Πολιτισμού της ΔΙΝΕΣΑΚ του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Νικόλαος Χαρκιολάκης

Προϊστάμενος της ΔΑΝΣΜ του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Νικόλαος Μίνωας

Προϊστάμενος της ΔΙΣΑΝΜ του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Γραμματείς στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων ήταν οι:

Αθανάσιος Σωτηρίου

Υπάλληλος του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Δημήτρα Αρβανίτη

Υπάλληλος του ΥΠ.ΠΟ.Τ.

ΘΕΜΑ 8ο

«Αναπομπή θέματος χαρακτηρισμού ή μη ως μνημείων του υπόστεγου Γυμναστικής, του διωρόφου κτηρίου και του ισογείου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα»

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΔΝΕΣΑΚ/ 64415/1599/28-07-2009 έγγραφο
2. Τα σχέδια, τις φωτογραφίες και τα λοιπά έγγραφα των φακέλων.
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99 (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
4. Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α').
5. Την εισήγηση του προϊσταμένου του Τμήματος Προστασίας Μνημείων Τεχνικού Πολιτισμού της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Τσούχλου, ο οποίος αναφέρει

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πρόκειται για θέμα που έχει συζητηθεί παλαιότερα στο Συμβούλιο χωρίς να έχει εκδοθεί η σχετική Υπουργική Απόφαση. Και δεδομένου ότι η πλειοψηφία ήταν οριακή και το θέμα ιδιαίτερα σοβαρό, ο Υπουργός ζήτησε να συζητηθεί εκ νέου.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Να εξηγήσω λίγο επί του τοπογραφικού τι υπάρχει και τι προτείνεται. Υπάρχει το διατηρητέο κτήριο της Μαρασλείου που είναι επί της οδού Μαρασλή και αυτά τα δύο κτήρια για τα οποία γίνεται συζήτηση είναι αυτό που είναι χρωματισμένο με κόκκινο χρώμα και αυτό με την κίτρινη διαγράμμιση. Τα άλλα κτήρια είναι κτήρια μεταγενέστερα, τα οποία χρησιμοποιούνται σαν σχολεία ή σαν βοηθητικοί χώροι κλπ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Δεν είναι κηρυγμένα;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Όχι δεν είναι κηρυγμένα, είναι νεώτερα κτίσματα. Κηρυγμένο αν μου επιτρέπετε, είναι αυτό το κτήριο.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Αυτά δεν είναι κηρυγμένα.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Και ζητάει την κατεδάφιση αυτών των δύο κτηρίων του 1 και του 2.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Εδώ μπορείτε να δείτε και αυτά που προτείνονται σε φωτογραφίες. Είναι το κτήριο με την κεραμοσκεπή, είναι το νούμερο 1 και το διώροφο, το γράφει άλλωστε 2 όροφοι είναι το κτήριο αυτό.

Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ: Ιστορικά αυτά τα κτήρια θεωρούνται σημαντικά, διευκρινίζω ερώτηση, είναι έργα του «Μουτσάκη που ήταν ο διευθυντής της Υπηρεσίας των σχολικών κτηρίων την περίοδο 28-32 και δίδασκε στην Αρχιτεκτονική Σχολή. Θεωρείται από τους πιο ικανούς αρχιτέκτονες και αυτά είναι δείγματα μιας μοντέρνας αντίληψης περί υγιεινής διαπαιδαγώγησης σε γυμναστήρια και είχαν γίνει στο κέντρο της Αθήνας πλάι στο παλαιό νεοκλασικό κτήριο της Μαρασλείου. Ο Μουτσάκης πέθανε στον πόλεμο και το αρχείο του είναι στο Μουσείο Μπενάκη.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Το θέμα έχει αναπεμφθεί από τον κ. Υπουργό γιατί είχε περάσει πριν από ένα χρόνο και είχε αποφασιστεί η κήρυξη ως διατηρητέο μνημείο, έτσι δεν είναι;

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Δεν είχε βγει απόφαση;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Δεν είχε βγει απόφαση, συγγνώμη ίσως δεν το διευκρίνισα, δεν έχει βγει απόφαση γιατί υπάρχει οδυμμένο πρόβλημα στην περιοχή, γιατί οι γονείς έχουν διαφορετική άποψη, γιατί η σχολική Επιτροπή έχει

διαφορετική άποψη, γιατί ο ΟΣΚ επίσης έχει διαφορετική άποψη και έχει επεξεργαστεί και μια μελέτη, νομίζω μαζί με το Υπουργείο Παιδείας και διάφορους άλλους φορείς του δημοσίου, προκειμένου να οικοδομήσει καινούρια κτήρια, τα οποία προφανώς θα αποφορτίσουν τη ζήτηση σχολείων που υπάρχουν στην περιοχή.

Όμως εμείς σαν ΔΝΕΣΑΚ για να μην σας κουράζω εμμένουμε στην προηγούμενη εισήγησή μας που είχε γίνει τότε όταν μπήκε το θέμα στο Συμβούλιο και είναι να κηρυχθούν τα κτήρια.

Π. ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ - ΣΑΒΒΙΔΟΥ: Μας λέτε λίγο για τα κτήρια αυτά γιατί εμείς δεν έχουμε ακούσει γι' αυτά τα κτήρια, έτσι περιληπτικά. Γιατί είναι σημαντικά, είναι, δεν είναι;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Θα σας διαβάσω το εισηγητικό σημείωμα, στο σημείο εκείνο που λέει ότι μετά τη διενέργεια αυτοψίας και τη σύνταξη σχετικού πορίσματος από την Επιτροπή, το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων με την υπ' αριθμόν τάδε 2008 πράξη του γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία για το χαρακτηρισμό λόγω του συγκροτήματος της προσθήκης Μισάκη που έγινε το 1929 στην Μαρασλειο Ακαδημία ως μνημείου και συγκεκριμένα του υπόστεγου γυμναστικής του διωρόφου κτηρίου καθώς και του ισογείου κτίσματος των Λουτρών στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της Μαρασλειο Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

Ποια είναι η λογική, με την οποία προτείνουμε το να κηρυχθούν νεώτερα μνημεία; Θα το πω απλά ότι βασικά εκτός του ότι είναι ένα έργο ενός σημαντικού αρχιτέκτονα, ταυτόχρονα έχουν βασικά χαρακτηριστικά κτηρίων, τα οποία ναι μεν δεν αποτελούσαν τον κύριο κορμό του σχολικού συγκροτήματος έτσι όπως οικοδομήθηκε στην πρώτη του φάση όμως μετέπειτα αποτέλεσαν λειτουργικά τμήματα αυτού και κατά συνέπεια πρέπει για να παραμείνει ενιαίο και σαν δομή και αρχιτεκτονικά άρα και σαν λειτουργία τα κτήρια να διατηρηθούν με λίγα λόγια. Αυτό είναι περίπου το σκεπτικό μας.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Είχε εξεταστεί και στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, η Υπηρεσία είχε πραγματοποιήσει αυτοψία. Έκανε μια αξιολόγηση σε σχέση με τα δύο κτήρια, φαντάζομαι μιλάμε για ακριβώς τα ίδια, τα οποία είναι προς την αρχαιολογική σχολή, τα επιμήκη και πολύ συνοπτικά θα σας αναφέρω ότι θεώρησε ότι τα κτήρια είναι λιτά μορφολογικά χωρίς ιδιαίτερες αρχιτεκτονικές αξιώσεις που να δικαιολογούν το χαρακτηρισμό τους ως διατηρητέων.

Βρίσκονται σε απόσταση από το κεντρικό διατηρητέο κτήριο του Μαρασλειο που είναι κηρυγμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού και δεν αποτελούν αυτό ούτε λειτουργική ούτε μορφολογική ενότητα. Και κατά συνέπεια δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου και βάσει αυτής της εισήγησης της Υπηρεσίας εκδόθηκε με υπογραφή του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ τότε απόφαση για μη χαρακτηρισμό των κτηρίων.

Αυτή είναι η επίσημη τοποθέτηση από πλευράς ΠΕΧΩΔΕ επί του θέματος. Στη συνέχεια μπορώ να πω και κάποιες προσωπικές απόψεις επιπροσθέτως.

Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ: Η αλήθεια είναι ότι υπάρχει ένα κτήριο κεντρικό Μαρασλειο, το οποίο είναι σε μια προγενέστερη περίοδο, η οποία έχει κατοχυρωθεί ήδη στη συλλογική συνείδηση ως διατηρητέα. Μετά όμως από την εποχή των νεοκλασικών κτηρίων γενικότερα στην ευρωπαϊκή συνείδηση για την αρχιτεκτονική, τα έργα του μεσοπολέμου, της μοντέρνας αρχιτεκτονικής του μεσοπολέμου έχουν αναγνωριστεί ως δείγματα μιας εξαιρετικής αρχιτεκτονικής προσέγγισης με λιτή, μοντέρνα αισθητική, καθαρές γραμμές, λειτουργικότητα, κοινωνικό πρόγραμμα και

με αυτή την έννοια ως πολύ σημαντικές παρεμβάσεις μέσα στους σύγχρονους αστικούς ιστούς.

Τα συγκεκριμένα έργα αποτελούν πράγματι προσθήκες σε ένα νεοκλασικό τότε συγκρότημα, ακολούθησαν βέβαια και αργότερα νεώτερες συνθήκες. Η μορφολογία τους είναι λιτή, αισθητικά αρμονική και ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπισαν το πρόβλημα της εκπαίδευσης στο μεσοπόλεμο με τη λογική της θεραπείας του σώματος ταυτόχρονα με την θεραπεία του πνεύματος δεν έχει εκλείψει σε καμία περίπτωση, κάθε άλλο μάλιστα ίσα – ίσα οι μεταγενέστερες σχολικές δραστηριότητες στο ελληνικό δημόσιο κινήθηκαν σε αντίθετες κατευθύνσεις, δηλαδή εις βάρος αυτής της σωματικής παιδείας, η οποία τότε είχε αναπτυχθεί.

Η δυνατότητα να διατηρηθούν αυτές οι κατασκευές όχι μόνο στο Μαρασλειο, εγώ θα γενικεύσω αλλά γενικότερα τα σχολεία του μεσοπολέμου, τα μοντέρνα σχολεία του μεσοπολέμου θα ήταν κάτι που θα έπρεπε να μας απασχολήσει ως Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων γιατί είναι δείγμα μιας επίσης ιστορικά καταξιωμένης πανελλαδικής πολιτικής για την παιδεία με νέους αρχιτέκτονες οι οποίοι και στη συνέχεια οι περισσότεροι εξ αυτών απεδείχθησαν και πολλοί σημαντικοί αρχιτέκτονες.

Αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στην πολιτισμική μας ιστορία έτσι ώστε να μπορούμε εύκολα με τη δικαιολογία ότι χρειαζόμαστε περισσότερες αίθουσες να την απεμπολήσουμε.

Αντιλαμβάνομαι ότι είναι δύσκολο να πείσει κανείς ένα ευρύτερο κοινό ότι αυτά είναι θαυμαστά μνημεία αλλά ο δικός μας ρόλος δεν θα έπρεπε να επιβεβαιώνουμε το δημόσιο αίσθημα όταν ακόμα δεν έχει ωριμάσει αλλά να το καλλιεργούμε.

Για τους λόγους σαν και αυτούς εγώ θα στήριζα να επιμείνουμε στην κήρυξη αυτών των μικρών κτισμάτων γνωρίζοντας ότι δεν κινδυνεύουμε από αύξηση των αναγκών παιδείας στο κέντρο της Αθήνας, μάλλον από μείωση των αναγκών παιδείας. Θέλω να πω ότι μάλλον μειώνεται ο πληθυσμός του κέντρου. Δεν μειώνετε λέτε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το Παιδείας τουλάχιστον μας βεβαιώνει για ακριβώς το αντίθετο.

Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ: Δεν το γνωρίζω αυτό με ακριβή στοιχεία, πάντως πιστεύω ότι θα πρέπει να μπορούν να βρεθούν λύσεις για τη στέγαση περισσότερων αιθουσών και όχι για την πυκνωση, την αντίστοιχη πυκνωση των ήδη υφισταμένων σχολικών συγκροτημάτων.

Γνωρίζω ότι λίγο παραπάνω στην οδό Κυριακού πλάι στο γήπεδο του Παναθηναϊκού έχουν γίνει επανειλημμένες οικοδομήσεις στη θέση Παλαιών Μεσοπολεμικών Κτηρίων οι οποίες έχουν πυκνώσει ιδιαίτερα το σχολικό συγκρότημα, όχι υπέρ της αρχιτεκτονικής του και θεωρώ ότι η αρχιτεκτονική των σχολικών κτηρίων είναι πολύ σημαντικό για την καλή εκπαίδευση της νεώτερης γενιάς.

Β. ΧΑΝΔΑΚΑΣ: Τώρα ο κ. Τουρνικιώτης λίγο με προβλημάτισε αλλά αυτό που θα ήθελα να ρωτήσω αν αυτά κατεδαφίζονται για να γίνει τι; Ξέρουμε τι θα γίνει;

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Επέκταση του σχολείου.

Β. ΧΑΝΔΑΚΑΣ: Δηλαδή αυτά ήταν κάποιοι χώροι υγιεινής οι οποίοι γίνανε κάποια εποχή. Οι προδιαγραφές έχουν αλλάξει πλέον ως χρήση χώρων και ως αναγκαιότητα χώρων. Το πρώτο θέμα είναι αυτό.

Το δεύτερο είναι ότι αυτές είναι νεώτερες των τελευταίων 100 ετών και θα είναι αυξημένη και ειδική αιτιολόγηση για να προχωρήσουμε σε κήρυξη.

Έχω λοιπόν εγώ μια επιφύλαξη πρώτον ως προς τη χρήση εάν θα πρέπει να εγκρίνουμε, τουλάχιστον τη βελτίωση της χρήσης, τουλάχιστον την

κατεδάφιση και κατασκευή κάποιων χώρων ανάλογων σύμφωνα με τις σύγχρονες προδιαγραφές.

Και το δεύτερο είναι ότι φοβάμαι ότι μια απόφασή μας για κήρυξη αυτών δεν θα μπορεί να ικανοποιήσει την αυξημένη αιτιολόγηση που πρέπει να έχει ως κτίσμα νεώτερο των 100 ετών.

Βέβαια αυτό που λέτε λίγο με κλόνισε αλλά αυτό είναι ένα γενικότερο θέμα, το οποίο θα πρέπει να αποφασίσουμε εάν θα κηρύσσουμε γενικώς, γιατί αυτό δεν μπορώ να το δω αποσπασματικά. Βέβαια έχω μια επιφύλαξη αν πρέπει να δεσμευτούμε από τώρα ότι πρέπει να διατηρούμε τα κτίσματα αυτού του είδους. Εμένα η πρότασή μου θα ήταν να μην τα κηρύζουμε.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Καταρχάς δεν θα πρέπει να παραγνωρίσουμε το γεγονός ότι το ένα κτήριο εξ αυτών, το ισόγειο το οποίο παλιά υπήρξε γυμναστήριο ή κάτι τέτοιο, έχει μια πλήρως αλλοιωμένη μορφή. Έχει υποστεί τέτοιες προσθήκες, τα οποία με παραπέμπουν εμένα μάλλον σε αρχιτεκτονική του '60 και του '70 παρά σε κτήρια του μεσοπολέμου.

Δύσκολα διακρίνω σε αυτό στοιχεία τα οποία πραγματικά καλύπτουν τις προϋποθέσεις του νόμου για χαρακτηρισμό. Όσον αφορά τώρα το δεύτερο από τα στοιχεία αυτά, έχει μια στιβαρότητα, έχει μια ειλικρίνεια στην αρχιτεκτονική μορφολογία του, είναι συμμετρικό, σίγουρα υπακούει κάποια αρχιτεκτονική συνθετική συνέπεια, σίγουρα όμως υπάρχουν και πάρα πολύ πιο αξιόλογα στα οποία ανενδοίαστα θα τα κατέθεσε κανένας στην κατηγορία που πληρούν τις προϋποθέσεις για ιδιαίτερη αρχιτεκτονική αξία.

Ο Μητσάκης έχει κάνει πολύ – πολύ καλύτερα από αυτά, αυτό είναι δεδομένο και δεν ξέρω αν τόσο έτσι εύκολα μπορούμε να κατατάξουμε συλλήβδην όλα τα έργα των πολύ σημαντικών αρχιτεκτόνων στην κατηγορία των μνημείων υπό την έννοια ότι δεν θεωρώ ότι τα πάντα έχουν ακριβώς την ίδια αξία. Και αν είναι μήπως λίγο ισοπεδωτική η λογική του να πούμε ότι είναι κάποιου σημαντικού δημιουργού, ανεξαρτήτως που βρίσκεται αυτό είναι και μνημείο.

Είναι ένας προβληματισμός που θέλω να καταθέσω.

Α. ΚΛΑΔΙΑΣ: Γι' αυτό το νομικό θέμα που έθεσε τώρα γιατί είναι νομικό το θέμα ο κ. Γκανασούλης αν τα έργα, όλα τα έργα οποιουδήποτε σπουδαίου επιστήμονα, αρχιτέκτονα ξέρω εγώ αποτελούν μνημεία. Έχει αποφανθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι δεν είναι άνευ άλλου τινός οποιοδήποτε έργο κάποιου σπουδαίου επιστήμονα μνημείου. Μπορεί να μην είναι, το έχει πει σε πολλές του αποφάσεις και συνεπώς δεν αποτελεί και μόνο αυτό το γεγονός, δεν αρκεί αυτό το γεγονός από μόνο του να προσδώσει το χαρακτηριστικό σε ένα κτήριο ότι αυτό μπορεί να κηρυχθεί ως μνημείο. Αυτό έχει κριθεί ήδη νομολογιακά.

Ε. ΒΙΤΖΗΛΑΙΟΥ: Εγώ πρέπει να πω ότι βλέπω το θέμα για πρώτη φορά, δεν το έχω ξανασκεφτεί, είδα τις φωτογραφίες των κτισμάτων, άκουσα με πολύ προσοχή τον κ. Τουρνικιώτη. Αντιλαμβάνομαι και συμμερίζομαι το ότι ένα Συμβούλιο δεν μπορεί να αποφασίζει με βάση την ανάγκη που έχει ο αιτούμενος αλλά πρέπει να λαμβάνει υπόψη και το να διδάσκει και το να εκπαιδεύει.

Παρά ταύτα πρέπει να ομολογήσω ότι δεν πείθομαι ότι τα συγκεκριμένα αυτά κτήρια παρά το γεγονός ότι ανήκουν στην εποχή που λέτε και είναι έργο ενός σημαντικού αρχιτέκτονα έχουν τα στοιχεία εκείνα αναγνώσιμα, τα στοιχεία που θα μας έκαναν να επιμείνουμε στη διατήρησή τους και ομολογώ ότι δεν μπορώ να μη λάβω υπόψη μου παρά το γεγονός ότι αυτό δεν μπορεί να αποτελεί ενδεχομένως επίσημη αιτιολόγηση και τις πολύ

μεγάλες ανάγκες που έχει ένα ιστορικό σχολείο μέσα στο κέντρο της πόλης, να συνεχίσει να λειτουργεί.

Εάν πνιγεί ίσως θα μετακομίσει και αυτό θα ήταν ενδεχομένως μεγαλύτερο κακό από το να επιτρέψει κανείς την κατεδάφιση δύο κτηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό ακριβώς θέλω να πω και εγώ πέρα από το ότι τουλάχιστον τα στοιχεία που μας δίνει το Υπουργείο Παιδείας είναι ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη στη συγκεκριμένη περιοχή και ότι δεν υπάρχουν άλλοι χώροι που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν ένα νέο σχολικό συγκρότημα, ανεξαιρέτως αυτού, αυτό το οποίο με απασχολεί, δεν είμαι αρχιτέκτων, δεν έχω τη γνώση για να μιλήσω για τα συγκεκριμένα κτήρια αλλά δεν μου αρέσει να βλέπω κτήρια, τα οποία είναι αξιόλογα και τα οποία ερειπώνονται γιατί δεν έχουν χρήση. Όπως θα συμβεί φοβάμαι με το κτήριο το κεντρικό του Μαρασλείου.

Αν το σχολείο αυτό για τον άλφα ή βήτα λόγο φύγει από εκεί μοιραία θα οδηγηθεί και η περιοχή και το συγκεκριμένο κτίσμα σε μια υποβάθμιση και σιγά – σιγά θα φθίνει. Να μου πείτε η σχολική χρήση είναι η πλέον ενδεδειγμένη για ένα κτήριο που έχει χαρακτηριστεί μνημείο; Γιατί όχι; Μπορεί αυτό να λειτουργεί και παιδευτικά στις νεότερες γενιές.

Ακόμα και αν κάποια στιγμή τα παιδιά μέσα στον αυθορμητισμό τους κάνουν κάποιες ζημιές. Παρόλα αυτά αξίζει τον κόπο να είναι σε ένα τέτοιο περιβάλλον, σε ένα τέτοιο σχολείο και όχι στα κουτιά, τα οποία δημιουργούνται σήμερα.

Ν. ΖΙΑΣ: Όλα όσα λέχθηκαν βέβαια έχουν μια βάση και είναι ένα δίλημμα. Εγώ δεν καταλαβαίνω όμως τι θα γίνει μετά. Εάν έρθουν να προστεθούν εκεί κτήρια θα τα επιτρέψει το Συμβούλιο; Αν υψωθούν κτήρια εκεί θα αποκρύψουν το διατηρητέο και το οποίο δεν είναι μόνο απλώς διατηρητέο, είναι τοπόσημο της Αθήνας. Φοβάμαι πολύ ότι αν το αίτημα είναι να αυξηθούν η αίθουσα διδασκαλίας διότι όσα είπατε είναι σωστά βεβαίως αλλά η προσθήκη που θα κάνουν θα βελτιώσει τη λειτουργικότητα του σχολείου; Να πω και κάτι άλλο. Εγώ έχω μια σκέψη, σκέφτομαι καμιά φορά ότι όταν μιλάμε για την αρχιτεκτονική του μεσοπολέμου πάμε στα σχολεία. Όταν μιλάμε για τη μεταπολεμική πάμε στα ΞΕΝΙΑ και όταν μιλάμε για σήμερα δεν ξέρω που πάμε. Είναι χαρακτηριστικό της όλης κοινωνικής πορείας αυτό. Γι' αυτό με αμφιβολίες το θέμα αντιμετωπίζεται.

Π. ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ - ΣΑΒΒΙΔΟΥ: Βλέπω από την προηγούμενη, διαβάζοντας το πρακτικό από την προηγούμενη συνεδρίαση που είχαμε εδώ τα μέλη του Συμβουλίου και επειδή συνέβαινε παλιά να είμαι στο Τεχνικό Συμβούλιο του ΟΣΚ και έχω ίδια αντίληψη για το θέμα αυτό, σήμερα ποιο είναι το ιδιόμορφο; Υπάρχουν τα σχολεία της Μαρασλείου που πάνε παιδιά που κληρώνονται ως πειραματικά και υπάρχουν και τα παιδιά της περιοχής που δεν έχουν που να πάνε. Έχουν πάει σε αυτούς τους χώρους που παραχωρήθηκαν από το Πανεπιστήμιο και έχουν βάλει κάποιες λυόμενες αίθουσες και στεγάζονται τώρα σε άθλιες συνθήκες.

Αυτά τα παιδιά δεν μπορούν να φύγουν από τη γειτονιά τους να πάνε κάπου αλλού. Ούτε σχολικά έχουν δηλαδή να πάνε κάπου αλλού να φοιτήσουν, άρα είναι καταδικασμένα. Πρέπει να πάνε κάπου εκεί τριγύρω. Αναγκάστηκε ο ΟΣΚ να βρει μια εκ των ενόντων λύση να στεγάσει σε καλύτερες συνθήκες σε αυτό το χώρο, γιατί δεν υπάρχει κάτι άλλο, πού να γκρεμίσουν; Ποιος απαλλοτριώνει στην περιοχή αυτή στο Κολωνάκι για να χτίσουμε ένα άλλο σχολείο.

Άρα πρέπει να βρεθεί μια λύση να εξυπηρετήσει τις ανάγκες τις σχολικές των παιδιών της περιοχής, αυτών των 140 παιδιών. Έτσι αποφασίστηκε με

αυτά τα λιγότερο ας πούμε αντικειμενικά θα έλεγα κτήρια να πάρουμε τα ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη Μαράσλειο κτήρια και να κτίσουν εκεί. Διάβαζα για να το θυμηθώ ότι ήδη έχει προταθεί μια λύση ενός Γ ανέγερσης χαμηλών κτηρίων. Λέγανε μέσα εδώ η κα Μπενετάρου που είχε έρθει όταν μας το παρουσίασε και έχει τη σύμφωνη γνώμη της συγκλήτου του Πανεπιστημίου, δεν τη θυμάμαι ακριβώς να σας πω αλλά είναι έτσι φτιαγμένη που δεν παραβλάπτει και δεν παρεμποδίζει το διατηρητέο.

Π. ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ - ΣΑΒΒΙΔΟΥ: Δεν ήταν ισόγεια, θα είναι διώροφα, νομίζω ότι ήταν διώροφα αλλά δεν είμαι σίγουρη γιατί δεν το μνημονεύει και εδώ μέσα. Αυτό ήθελα να πω και βέβαια εγώ είμαι με την άποψη να καταθέσω και τη δική μου άποψη ότι θεωρώ ότι θα πρέπει αυτό το Συμβούλιο πάντα πολλές φορές λέει ότι πρέπει να κοιτάμε μόνο τα στεγνά αντικειμενικά κτήρια του νόμου 3028.

Βέβαια σε μια σχολική στέγη και σε κτήρια που μπορούμε να πούμε ότι είναι και όχι ήσσονος σημασίας αλλά λιγότερης αξίας από το μεγάλο της Μαρασλείου του αρχιτέκτονα, θα μπορούσε το Συμβούλιο αυτό να λάβει υπόψη του και αυτή τη θέση και με αυτό το σκεπτικό θα προτείνω όπως είχα προτείνει και είχα μειοψηφήσει και την προηγούμενη φορά τον αποχαρακτηρισμό.

Και εσείς μαζί με εμένα είχατε μειοψηφήσει στο χαρακτηρισμό, είμαστε υπέρ της κατεδάφισης, υπέρ του μη χαρακτηρισμού να λέμε.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Σε συνέχεια αυτά που είπε η κα Σαββίδου θα ήθελα να ξαναθέσω τον προβληματισμό ότι ο χαρακτηρισμός ή μη ενός κτηρίου δεν είναι παρά ένα αποτέλεσμα πάντα μιας πολύ παραμετρικής αν θέλετε προσέγγισης. Αυτό δεν το αγνοεί και ο ίδιος ο νόμος. Μιλάει για ιδιαίτερη αξία κτηρίου για τα νεώτερα, τα οποία αναφέρει και στην αρχιτεκτονική και στην πολεοδομική και στην κοινωνική και στη λαογραφική οπότε εκ των πραγμάτων υποχρεούμεθα αν θέλετε να προσεγγίζουμε το θέμα από πολλές οπτικές γωνίες.

Π. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ: Εγώ συμμερίζομαι τις ανησυχίες οι οποίες εκφράζονται γύρω από το τραπέζι μας. Πράγματι είναι δύσκολο να κρίνει κανείς σε τέτοια ζητήματα. Είναι σοβαρό και το ζήτημα των οικοδομικών αναγκών οι οποίες πιέζουν αλλά πιστεύω ότι επειδή μερικές από τις επιλογές είναι μη αναστρέψιμες, θα μπορούσε κανείς να συνεκτιμήσει αυτή τη μη αναστρεψιμότητα και ενδεχομένως να μην δώσει εύκολα το πράσινο φως αυτή τη στιγμή.

Έχει να κάνει επίσης και με ένα πρόκριμα γενικότερης φύσης. Θα έρθουν σίγουρα και άλλα σχολεία όπως έχουν έρθει ήδη και στο παρελθόν στο Συμβούλιο και επειδή ακριβώς αυτά τα σχολεία είναι ένα είδος πολιτιστικής κληρονομιάς του δημοσίου ακριβώς φορέα δεν θα πρέπει τόσο εύκολα το ίδιο το δημόσιο να τα αφήσει να φεύγουν μπροστά σε εκμεταλλεύσεις χώρων οι οποίες δεν είναι σίγουρο ότι θα είναι ούτε προς το καλό της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την πύκνωση των αιθουσών που έχει γίνει σε πολλά σημεία ούτε προς το καλό της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς συνολικότερα.

Αναγνωρίζω βέβαια ότι μπορεί κατεδαφίζοντας τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις και χτίζοντας ένα νέο σχολείο σε αυτή τη θέση μετά από 100 χρόνια να έχουμε ένα διατηρητέο μνημείο στο νέο. Αυτό όμως το είχαμε πάντα σαν ζήτημα.

Είμαστε μια κοινωνία που έχει ανακαλύψει τα διατηρητέα και έχει τα τελευταία χρόνια επεκτείνει τη λατρεία της διατήρησης των παλαιών κτηρίων σε πολύ μεγάλη έκταση. Εάν μου επιτρέψετε να κάνω ένα σχόλιο αναδρομικό, χαρακτηρίζοντας ένα σχολείο πριν λίγο διατηρητέο σε ένα χωριό της Καρδίτσας, χαρακτηρίσαμε διατηρητέο ένα κτήριο

αρχιτεκτονικά πολύ μικρότερης αξίας για την ιστορική του και την κοινωνική του αξία. Αυτό είναι λογικά ανακόλουθα τα οποία είναι παραδεκτά. Δεν υπάρχει αμφιβολία. Άλλωστε και το κριτήριο το αν είναι καλύτερη αυτή η αρχιτεκτονική από μια άλλη είναι κριτήριο το οποίο ελέγχεται από απόψεις που αυτή τη στιγμή συνεκτιμώνται γύρω από ένα τραπέζι αποφάσεων.

Ο. ΜΕΝΤΖΑΦΟΥ - ΠΟΛΥΖΟΥ: Είναι βεβαιωμένο ότι όλα αυτά τα κτήρια ανήκουν στο ίδιο πρόγραμμα, δηλαδή όλα σαν συγκρότημα έγιναν το 1929 ή είναι και μεταγενέστερες οι προσθήκες; Εάν υπάρχουν μεταγενέστερες προσθήκες ξεφεύγουμε αμέσως – αμέσως ότι είναι το χαρακτηριστικό δείγμα της αρχιτεκτονικής του μεσοπολέμου. Σαν σύνολο όλο μαζί ξεφεύγει από αυτό το πρόγραμμα της σχολικής ανοικοδόμησης των κτηρίων του μεσοπολέμου. Μήπως σε μια κήρυξη ενός συνόλου κηρύξουμε και πράγματα που δεν έχουν.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Αν θέλετε μπορώ να σας διαβάσω ένα απόσπασμα από το πόρισμα της Επιτροπής. Θέλετε να σας το διαβάσω; Για τα τρία, για το υπόστεγο γυμναστικής, το διώροφο κτήριο που είναι στο ισόγειο και στεγάζει σήμερα δύο αίθουσες νηπιαγωγείου. Και τα τρία κτίσματα κτίστηκαν το 1929 ως προσθήκη στη Μαράσλειο Ακαδημία από τον αρχιτέκτονα Μητσάκη στα πλαίσια του προγράμματος των σχολείων του '30.

Σύμφωνα με τους μελετητές της ιστορίας της ελληνικής αρχιτεκτονικής αποτελούν ορόσημο όχι μόνο για την αρχιτεκτονική παραγωγή του ίδιου του αρχιτέκτονα αλλά και το σύνολο του σχολικού προγράμματος.

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι τα τρία κτίσματα βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση. Η φέρουσα κατασκευή τόσο του αμφιθεάτρου όσο και της στέγης του γυμναστηρίου αποτελούν πρωτοποριακές κατασκευές της εποχής του 1930 αντίστοιχα η πρώτη απαρτίζεται από πλαίσιο οπλισμένου σκυροδέματος μεγάλου ανοίγματος και προχωράει σε μια τεχνική περιγραφή. Θέλετε να προχωρήσω; Αυτό.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Σε τι κατάσταση είναι το σκυρόδεμα;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Δεν έχει εκτίμηση όσον αφορά την κατάσταση του σκυροδέματος. Απλώς ήθελα μιας και μου δώσατε το λόγο να διευκρινίσω ότι αυτή τη στιγμή η Μαράσλειος δεν λειτουργεί ως σχολείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πώς δεν λειτουργεί; Εγώ περνάω κάθε μέρα.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Συγγνώμη αν έχετε την καλοσύνη εννοώ το παλιό το κηρυγμένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν ξέρω αν έχει αίθουσες διδασκαλίας μέσα αλλά στο προαύλιο είναι παιδιά τα οποία παίζουν.

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Έχει νεώτερα κτήρια που λειτουργούν, το παλιό σχολείο δεν λειτουργεί, το παλιό σχολείο το παραδοσιακό δεν λειτουργεί. Είναι αξιοποιημένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν είναι αξιοποιημένο, μπορεί να μην είναι ενδεχομένως σχολικές αίθουσες αλλά παιδιά και κόσμος και καθηγητές μπαίνουν στο κεντρικό αυτό κτήριο, πώς είναι αξιοποιημένο;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Ίσως έχει γίνει κάποια παρανόηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αν είναι κλειστό πώς μπαίνουν τα παιδιά;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Το λέω αυτό γιατί πρόταση της Διεύθυνσης ήταν να επαναχρησιμοποιηθεί.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Το σχολείο ως βοηθητική χρήση;

Θ. ΤΣΟΥΧΛΟΣ: Ως κυρίως χρήση σχολείου, στο βαθμό που υπάρχει έλλειψη σχολικών αιθουσών και χώρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λοιπόν πριν να έρθουν οι παραστάσεις που νομίζω ότι είναι και από τις δύο πλευρές να σας διαβάσω, για το τυπικό της υπόθεσης δύο

επιστολές, οι οποίες έχουν έρθει σήμερα. Η μια είναι από την Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, απευθύνεται στη Γραμματεία του Κεντρικού Συμβουλίου και λέει:

Οτι σας ενημερώνουμε ότι η αρχιτέκτονας κ. Μάρω Καρδαμίτση – Αδάμη θα εκπροσωπήσει το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ελληνικής εταιρείας περιβάλλοντος και πολιτισμού κατά τη συζήτηση του θέματος: «Αναπομπή θέματος χαρακτηρισμού ή μη των διατηρητέων μνημείων του υπόστεγου Γυμναστικής, του διώροφου κτηρίου και του ισογείου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας κατά τη συνεδρίαση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων την Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου του 2010.

Επομένως ζητάει η εταιρεία την παράσταση της κας Αδάμη. Και το άλλο είναι η μη κερδοσκοπική εταιρεία για την προστασία της φυσικής και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς Ελλάδας και Κύπρου «Monumenta» που απευθύνεται στη Γραμματεία του Συμβουλίου.

Με την επιστολή αυτή θα θέλαμε να καταθέσουμε τη θέση της «Monumenta» υπέρ της διατήρησης του χαρακτηρισμού ως διατηρητέων μνημείων του υπόστεγου γυμναστικής του διώροφου κτηρίου και του ισογείου κτίσματος λουτρών στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας.

Ευελπιστούμε ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων θα γνωμοδοτήσει υπέρ του χαρακτηρισμού των σπουδαίων αυτών κτισμάτων που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα μνημεία από προηγούμενο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων.

Και τα δύο έγγραφα υπογράφει η κα Ειρήνη Γρατσία και της Εταιρείας «Monumenta», Ειρήνη Γρατσία συντονίστρια «Monumenta» στη μια περίπτωση, και Ειρήνη Γρατσία Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς στην άλλη.

Στο σημείο αυτό προσήλθε η κα Μάρω Αδάμη, εκπρόσωπος της Ελληνικής Εταιρείας

Μ. ΑΔΑΜΗ: Νομίζω ότι ήδη έχω υπογράψει τα πρακτικά οπότε οι απόψεις μου βρίσκονται μέσα στην πραγματογνωμοσύνη. Δεν νομίζω ότι έχει τίποτε αλλάξει από τότε. Δεν ξέρω αν την έχετε διαβάσει. Επομένως δεν νομίζω ότι έχει τίποτε αλλάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το πρακτικό μας το διάβασε ο κ. εισηγητής.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Θεωρώ ότι πρέπει να παραμείνει, είναι ένα από πολύ καλά σχολεία. Δεν είναι το θέμα του ότι δεν βρίσκω άλλο σχολείο και επομένως γκρεμίζω. Ίσως θα έπρεπε να ευαισθητοποιηθεί η πολιτεία, δεν ξέρω, οι γονείς. Υπάρχουν οικόπεδα. Υπάρχει το μεγάλο οικόπεδο από πίσω από το Νίμιτς ας πούμε που ανήκει στην εκκλησία.

Θα μπορούσε κάλλιστα και χωρίς να γκρεμιστούν αυτά που ακόμη δεν έχουν κηρυχθεί διατηρητέα ή είναι υπό αμφισβήτηση, να παραδοθεί ένας χώρος για να γίνει σχολείο. Η απόσταση είναι ελάχιστη από το σημερινό Μαρασλείο. Εκεί που είναι το εκκλησιαστικό Λύκειο υπάρχει και χώρος για να γίνει αλλά και τα ίδια τα κτήρια μπορούν να μετατραπούν και ακόμη δεν είναι καν κηρυγμένα διατηρητέα αυτά τα κτήρια. Είναι όλα, το σύνολο; Δεν είναι το σύνολο, αυτό λέω. Άρα εκεί χωράει να χτιστεί

ωραιότατα ένα σχολείο. Και αυτά τα κτήρια είναι κηρυγμένα κυρίως ως κτήρια μνήμης, όχι ως κτήρια αρχιτεκτονικής ποιότητας. Αλλά δεν παύει να είναι κτήρια μνήμης, είναι κηρυγμένα αλλά δεν είναι όλα.

Τα κτήρια του Μητσάκη είναι κτήρια που διδάσκονται στις αρχιτεκτονικές σχολές, ειδικά αυτά τα κτήρια, νομίζω ότι είχα καταθέσει και παλαιότερα αλλά μπορώ να σας ξανακαταθέσω τη μονογραφία του Μητσάκη όπου αναφέρονται ειδικά για τα κτήρια αυτά. Εγώ προσωπικά για να είμαι εδώ εξακολουθώ και παραμένω στην άποψή μου και είμαι αρκετά κατηγορηματική γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κάποιες ερωτήσεις από τα μέλη στην κα Αδάμη; Είναι σαφής η άποψή της, άλλωστε ήταν και διατυπωμένη στο πρακτικό της Επιτροπής.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Και νομίζω ότι και στατικά ο κ. Καρύδης είχε πει τότε που δεν είναι και από τους ανθρώπους που εύκολα έλεγε ότι έχουν στατική επάρκεια ότι και στατική επάρκεια έχει και είναι και ειδικά για την εποχή δείγμα στατικής αρχιτεκτονικής πρόδρομο παράδειγμα.

Στο σημείο αυτό αποχώρησε η κα Μάρω Αδάμη, εκπρόσωπος της Ελληνικής Εταιρείας και προσήλθαν ο κ. Νίκος Ζούκης διευθυντής του σχολείου, η κα Μωραϊτάκη υπεύθυνη από το δήμο, ο κ. Νίκος Σακαρέλος Πρόεδρος της σχολικής Επιτροπής, η κα Αργυρώ Τουάντζογλου υποδιευθύντρια του σχολείου, ο κ. Μαρκάτος Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων, ο κ. Κρασόπουλος Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου, ο κ. Πανορμίδης Πρόεδρος Φίλων του σχολείου, ο κ. Δαδάκης και ο κ. Πανομαρίδης, γονέας -καθηγητής Πανεπιστημίου

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Καλησπέρα σας. Λέγομαι Ζούκης Νίκος, είμαι ο διευθυντής του σχολείου. Ωραία. Ξεκινάω πολύ σύντομα ως διευθυντής του σχολείου να πω ότι βρισκόμαστε για τρίτη φορά στο Συμβούλιό σας για ένα θέμα που θεωρούμε ότι έχει φωτιστεί από πολλές πλευρές. Το αίτημα της σχολικής μας κοινότητας είναι δίκαιο, ευγενές και αυτονόητο. Ζητούμε τις στοιχειώδεις προϋποθέσεις για να υπηρετήσουμε απρόσκοπτα το υψηλό ιδανικό της παιδείας, μια παιδεία που στην παρούσα κρίσιμη συγκυρία στη χώρα μας είναι η μόνη μας ελπίδα για τη δημιουργία πολιτισμού στο παρόν και το μέλλον.

Η παιδεία και ο πολιτισμός είναι άλλωστε δύο αδιαχώριστες έννοιες, πλήρως συμπληρωματικές μεταξύ τους αλλά πολιτισμός χωρίς παιδεία δεν μπορεί να υπάρξει. Βασικός σκοπός μας λοιπόν είναι να κάνουμε πράξη ένα δημόσιο σχολείο που έχουν ανάγκη και αξίζουν τα παιδιά της περιοχής μας.

Ως άνθρωπος που έχω την ευθύνη του σχολείου της διοίκησης του σχολείου, είμαι αναγκασμένος να απολογούμαι για την ένδεια της ελληνικής πολιτείας στους γονείς και ιδιαίτερα στους μαθητές μας, γιατί κύριε δεν έχουμε διδακτήριο; Πότε επιτέλους θα αποκτήσουμε; Είναι δύο βασανιστικά ερωτήματα που τίθενται καθημερινά με πολλούς τρόπους, ελπίζω αύριο να έχω κάτι θετικό να τους πω.

Ν. ΣΑΚΑΡΕΛΟΣ: Καλησπέρα σας. Ονομάζομαι Σακαρέλος Νίκος, είμαι ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής. Έχουμε βάσιμες αντιρρήσεις στις αιτήσεις που έχουν διατυπωθεί και οδήγησαν ίσως ορισμένα μέλη της Επιτροπής σας να εκφράσουν την άποψη ότι είναι σωστό να χαρακτηριστούν τα δύο κτήρια τα οποία εμείς φρονούμε ότι πρέπει να καταγκρεμιστούν ώστε να ανεγερθούν τα νέα διδακτήρια.

Οι αιτιάσεις αυτές που διατυπώθηκαν στηριζόντουσαν στα κριτήρια σε αρχιτεκτονικά και σε στατικά κριτήρια και σε ορισμένα άλλου τύπου κριτήρια που νομίζω ότι δεν αποτέλεσαν στοιχεία τα οποία έλαβε υπόψη η Επιτροπή σας για να βγάλει ανάλογο συμπέρασμα.

Τα αρχιτεκτονικά κριτήρια ήταν αυτά τα οποία οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι τα κτήρια αυτά αποτελούν μνημεία. Αίτημά μας είναι ότι δεν πρέπει να καταλήξετε σε αυτό το συμπέρασμα διότι θα καταστρέψει τις προσδοκίες της γενιάς μας, της σχολικής μας κοινότητας και απ' ότι ξέρετε, απ' ότι είναι γνωστό, επί 113 χρόνια και μόνο η αναφορά στο πλήθος των χρόνων που έχουν διελεύσει ώστε να λυθεί το πρόβλημά μας αυτό αποτελεί όνειδος για τον πολιτισμό μας.

Στα στατικά κριτήρια, με βάση τα κριτήρια που διατυπώθηκαν από εσάς ονομάστηκαν ορόσημα τα δύο αυτά κτήρια και μάλιστα βασίστηκαν στο επιχείρημα ότι μια βίδα συνετέλεσε ώστε να ονομαστούν αυτά ορόσημα. Αρκεί ένας πρόχειρος στατικός υπολογισμός για να καταδείξει ότι οι παραμορφώσεις για τις οποίες μιλάει το μέλος της Επιτροπής σας που αυτά τα εντάσσει στην κατηγορία του ορόσημου, οι παραμορφώσεις λόγω διαφορών θερμοκρασίας είναι μηδενικές. Δηλαδή καμία απολύτως επίπτωση δεν έχει στη στατική επάρκεια του κτηρίου η παραμόρφωση λόγω διαφοράς θερμοκρασίας.

Πιστεύω ότι οι μηχανικοί εξ υμών θα αντιλαμβάνονται απολύτως αυτό το οποίο λέω και μάλιστα όχι μόνο δεν έχουν καμία επίπτωση αλλά εάν η εικασία ότι αυτά αποτελούν ορόσημο εξ αυτού του λόγου ήταν αληθής στην πράξη όταν επιχειρείτο να γίνει κάποιος υπολογισμός, θα καταδεικνύετο ακριβώς το αντίθετο. Δηλαδή ότι ο μηχανικός, ο οποίος θα θεωρούσε αυτά ως ορόσημο εξ αυτού του λόγου δεν θα ήτο σωστός μηχανικός.

Βέβαια εγώ πιστεύω ότι πέραν αυτών των καθαρά επιστημονικών απόψεων το κυρίαρχο στοιχείο είναι να επιλυθεί πλέον το πρόβλημα των μαθητών μας διότι δεν είναι λογικό σε μια συντεταγμένη πολιτεία να μην είναι δυνατόν να υπάρξουν οι ανάλογες συνεργασίες ώστε να προκύψει κάποιο θετικό αποτέλεσμα που επί 113 χρόνια δεν το έχουμε δει.

Αντιλαμβάνεστε όλοι ότι είχαμε φτάσει στο σημείο να έχει επιλυθεί το πρόβλημα, να έχει φτάσει ακόμη και σε επίπεδο δημοπράτησης του έργου των δύο κτηρίων και αυτό ανεστάλη λόγω της προηγούμενης απόφασής σας και αν αρχίσουμε τώρα από μηδενική βάση, δεν είναι δυνατόν να ελπίσει πλέον η κοινωνία σε τίποτε.

Παρακαλούμε θερμότητα να δώσετε λύση στο πρόβλημα και να μην πλέον πάψει η κοινωνία μας να ελπίζει στο καλύτερο αύριο.

Α. ΤΟΥΑΝΖΟΓΛΟΥ: Γεια σας. Ονομάζομαι Τουάνζογλου Αργυρώ και είμαι υποδιευθύντρια του σχολείου, υπεύθυνη του ολοήμερου προγράμματος.

Εγώ θα ήθελα να σας μιλήσω μόνο μέχρι και το απογευματάκι για την καθημερινότητα που βιώνουν τα παιδιά και εμείς στο σχολείο όπου έπεσε το μάτι μου στην εφημερία σε μια εκθεσούλα που έγραψε μια μαθήτρια της Δευτέρας και σας ορκίζομαι ότι αυτό έγινε σήμερα χωρίς καμιά σκοπιμότητα.

Γράφει το κοριτσάκι. Και παίρνω εκ των υστέρων στη δασκάλα της τάξης να δω πότε γράφτηκε, για ποιο λόγο. Λέει, στο αντίστοιχο μάθημα της γλώσσας που αναφερόταν στο γράμμα έγραψε το κοριτσάκι αυτό το γράμμα. Λέει:

«Αγαπητέ κ. Πρόεδρε της Δημοκρατίας, σας στέλνω αυτό το γράμμα για να σας πω ότι το σχολείο μου, το 15^ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών έχει μείνει χωρίς κτήριο. Έτσι κάνουμε μάθημα στα λυόμενα που είναι ωραία

ζωγραφισμένα απέξω αλλά από μέσα δεν είναι άνετα. Όμως μην στενοχωριέστε εγώ και οι συμμαθητές μου περνάμε καλά, πολύ ωραία στα διαλείμματα και στο μάθημα. Η δασκάλα μας η κα Χριστίνα είναι υπέροχη. Πρέπει να έρθετε μια μέρα να τη γνωρίσετε. Μπορείτε να της ζητήσετε να μας κάνει και του χρόνου μάθημα.

Κύριε Πρόεδρε σας περιμένουμε για να λύσετε τα προβλήματά μας. Σας χαιρετώ με εκτίμηση».

Το όνομα της μαθήτριάς. Χωρίς σχόλια, αυτό έχω να σας καταθέσω. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Συγνώμη μπορώ να σας κάνω μια ερώτηση; Εννοείτε ότι αν κτιστεί το σχολείο, αν φτιάσουμε σε ένα σημείο τέλος πάντων και μπορεί να γίνει αυτό που θέλετε, τα λυόμενα που φαίνονται στο χώρο θα φύγουν;

Α. ΤΟΥΑΝΖΟΓΛΟΥ: Θα φύγουν, μα φυσικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μάλιστα. Ευχαριστώ.

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Να πω και κάτι άλλο ότι είναι οι εκπρόσωποι του ΟΣΚ εδώ και δεν τους παρουσίασα, όπως επίσης η κα Φυτούλη, η οποία είναι συνεργάτης της Υπουργού της κας Διαμαντοπούλου που ενδιαφέρεται ζωηρά, έχει έρθει και έχει επισκεφτεί το σχολείο μας και έχει και προσωπική άποψη.

Κ. ΔΑΔΑΚΗΣ: Είμαι ο Πρόεδρος του Συλλόγου Φίλων του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου, ένας Σύλλογος που έγινε από αναγκαιότητα διότι αυτό το σχολείο είναι υπό διωγμόν εδώ και πάρα πολύ καιρό. Το 2004 βρέθηκε στο δρόμο με μια απλή επιστολή του τότε Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου, του κ. Μπαμπινιώτη, ένα μήνα πριν από την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Βρήκαμε την περιουσία την κρατική μπαζωμένη, πήραμε την παιδεία από τα μπάζα και τη μεταφέραμε σε αυτό το κτίσμα που είναι τώρα σε αμφισβήτηση αυτό το υπόστεγο τέλος πάντων το οποίο είναι κλειστό, ήταν πριν ανοικτό και έκλεισε τώρα, ήταν μια ενέργεια που έκανε η χούντα την εποχή που αναγεννούσε τη χώρα μας μαζί με το «πουλί» το γνωστό που αναγεννάται και αυτό.

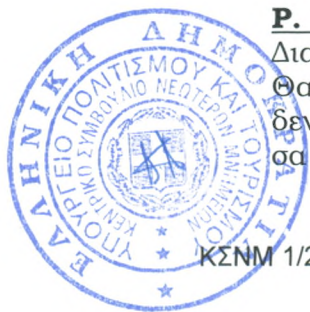
Υπάρχουν 500 άνθρωποι οι οποίοι θίγονται συνεχώς, 500 γονείς, παιδιά και δάσκαλοι σε συνεχή, σε αέναη ροή. Κάθε χρόνο μετακινούνται τελειώνουν και κάθε χρόνο έρχονται καινούργιοι, επομένως είναι 50 συνεχώς θιγόμενοι Έλληνες πολίτες και επίσης πολίτες που παίρνουν και την ελληνική παιδεία.

Θα ήθελα επίσης να πω ότι υπάρχει μεγάλη πίεση αυτή τη στιγμή για αύξηση των μαθητών από τους γονείς οι οποίοι δεν έχουν πλέον χρήματα να πληρώνουν και να πηγαίνουν στην ιδιωτική παιδεία, η οποία είναι και ακριβή και δε θεωρώ ότι μπορούν να στέλνουν τα παιδιά τους εκεί χωρίς να έχουν το δικαίωμα ν' απαιτήσουν από την ελληνική πολιτεία, το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα που έχουμε όλοι μας να δεχθούμε την, ας πούμε κρατική παιδεία και όχι την παιδεία η οποία πληρώνεται αυτή τη στιγμή και μάλιστα θα φορολογηθεί και αυτή η παιδεία.

Έτσι λοιπόν σας παρακαλούμε, στο όνομα αυτών των ανθρώπων, διότι το Κολωνάκι αυτή τη στιγμή ουσιαστικά έχει ένα Δημοτικό Σχολείο υπό διωγμόν και δε μπορεί να συνεχίσει διότι αν δε γίνει αυτό βρίσκεται μπροστά του έναν τοίχο από δυο κτίσματα τα οποία ζητούμε να κατεδαφιστούν. Και αν δε γίνει αυτό, θα παραμείνουμε χωρίς παιδεία, χωρίς σχολείο Δημοτικό στο Κολωνάκι. Ευχαριστώ.

Ρ. ΠΙΚΡΟΥ - ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ: Καλησπέρα σας. Είμαι Πρόεδρος του 1^{ου} Διαμερίσματος του Δήμου Αθηναίων.

Θα ήθελα να μιλήσω από τη θέση μου όχι για θέματα κατασκευαστικά, δεν τα γνωρίζω, θα ήθελα να μιλήσω ως Πρόεδρος του 1^{ου} Διαμερίσματος, σα μητέρα και σαν κάτοικος που είμαι από την ημέρα που γεννήθηκα

εκεί. Πολλοί νομίζουν ότι το Κολωνάκι είναι χωρίς παιδιά. Αυτό είναι ένα λάθος γιατί πραγματικά είναι μια γειτονιά με πάρα πολλά παιδιά που ειδικά όσο οι καταστάσεις χειροτερεύουν, θέλουμε να έχουμε ένα σχολείο της γειτονιάς, να είναι τα παιδιά κοντά και να υπάρχει αυτό το οποίο η δημόσια εκπαίδευση αποτελεί.

Ως Πρόεδρος θα πω ότι χώροι δυστυχώς σ' αυτή την περιοχή, το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, δεν υπάρχουν. Και δεν ξέρω κανέναν άλλο χώρο που θα μπορούσε να γίνει για κάτι τέτοιο. Σα μητέρα και σαν ένας άνθρωπος που ασχολήθηκα με τα κοινά και με το σχολείο θα ήθελα να πω ότι εντυπωσιάστηκα και μάλιστα κάλεσα και τον άντρα μου να δει τη δουλειά που έχουν κάνει καταπληκτικοί άνθρωποι, Διευθυντές, Υποδιευθυντές που είναι καλύτεροι από κάθε ιδιωτικό σχολείο το οποίο γνωρίζω.

Πίσω από τα λυόμενα υπάρχουν άνθρωποι που λατρεύουν τα παιδιά. Κι επειδή πιστεύω ότι το μόνο το οποίο υπάρχει για την κοινωνία, για να πάμε σ' ένα καλύτερο αύριο είναι η παιδεία, θα ήθελα να δώσουμε την ευκαιρία στα παιδιά αυτά σ' αυτό το σχολείο να δώσει τον καλύτερό του εαυτό. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Μ. ΠΑΣΙΑΡΝΤΗΣ: Γεια σας. Είμαι Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων. Αυτό που ήθελα να πω προπαντός είναι ότι κατά τη γνώμη τη δική μου, τον πολιτισμό τον φτιάχνουμε εμείς για τα παιδιά μας. Τα παιδιά μας θα είναι ο πολιτισμός και αυτό που έχει μεγάλη σημασία είναι ότι αυτή τη στιγμή σα γονέας που πηγαίνω να πάρω τα παιδιά μου και μπαίνω μέσα στην τάξη και αυτά τα κτίσματα στα οποία βρίσκονται μυρίζουν χνώτα - συνώνμη που χρησιμοποιώ τέτοια ορολογία.

Τα παιδιά αυτά τα μαθαίνουμε να ζουν και να θεωρούν ότι είναι αρκετό ότι αυτά μπορούν να μαθαίνουν το ένα πάνω στο άλλο στοιβαγμένα, ενώ δίπλα υπάρχει ο χώρος και υπάρχουν κάτι υπόστεγα τα οποία δεν κρίθηκαν ποτέ, εσείς είστε οι πιο αρμόδιοι φυσικά, αλλά κάποια στιγμή υπάρχει ένα κτίσμα, άμα δείτε υπάρχει ένα κτίσμα πανέμορφο, αυτό που είναι το Μαρμάσειο «Αριστοτέλης» και από πίσω υπάρχουν κάτι παραπετάσματα και δίπλα τα παιδιά μεγαλώνουν και διδάσκονται με τέτοιο άξιο τρόπο από τους δασκάλους αυτούς και υπάρχει μια συνοχή εξαιρετική ανάμεσα στους γονείς και στους δασκάλους.

Τα παιδιά το ζουν αυτό το πράγμα αλλά μαθαίνουν ταυτόχρονα να ζουν σε παραπετάσματα. Συγνώμη, αλλά αυτή την έκφραση που λέω, μπαίνω και μέσα και μυρίζει χνώτα μέσα εκεί που είναι τα παιδιά, 23-25 παιδιά μέσα σ' ένα χώρο μικρό, τα πατώματα γέρνουν την ώρα που μπαίνουμε μέσα, είναι απαράδεκτα. Τον πολιτισμό που θέλουμε να δώσουμε στα παιδιά μας, είναι να είναι περήφανα και όχι να αρκούνται σε ελάχιστα πράγματα τα οποία μπορούμε να ζωγραφίσουμε και να γίνουν όμορφα. Ευχαριστώ.

Θ. ΣΠΑΝΟΜΑΡΙΔΗΣ: Γεια σας. Είμαι Αρχιτέκτονας. Τυχαίνει να έχω πάει κι εγώ σ' αυτό το σχολείο, πάνε τα παιδιά μου, πήγαινε ο παππούς μου αλλά δε θ' αναφερθώ τόσο σ' αυτό το θέμα. Θα ήθελα να σας πω το εξής: Πέρα από αυτά που ακούτε για την καλή δουλειά που γίνεται στο σχολείο, που είναι μεγάλη αλήθεια κτλ., η απόφαση που θα πάρετε, θεωρώ ότι θα πρέπει να στοχεύει στη διαχείριση της πολιτικής κληρονομιάς αλλά μ' έναν τρόπο ο οποίος νομίζω ότι δεν είναι ακριβώς το ζήτημα αν αυτά τα κτήρια είναι άξια να διατηρηθούν ή όχι, αλλά κατά πόσον πιστεύουμε ότι στις μέρες που έρχονται θα πρέπει να ενισχύσουμε το κέντρο της πόλης.

Γιατί το μέλλον των πόλεων, το γνωρίζετε φαντάζομαι οι περισσότεροι, έχει να κάνει με το μέλλον των κατοίκων. Η εμπορική διάσταση πλέον στο κέντρο της πόλης είναι ένα γεγονός το οποίο έχει τελειώσει. Άρα οι πόλεις και μια κοινωνική συνοχή πρέπει ν' αποκτήσουν και πρέπει να δοθεί η

δυνατότητα από αποφάσεις που πρέπει οι Επιτροπές να παίρνουν, οι οποίες φαντάζομαι να μπορούν να βασίζονται καμιά φορά και στην υπέρβαση και στη θυσία, θα πρέπει να σκεφτούν ότι οι πόλεις, ειδικά το κέντρο της Αθήνας, αν είναι να έχει κάποιο μέλλον, αυτό ανήκει στους κατοίκους της και όχι να ενθαρρύνουμε την εμπορική διάσταση η οποία η οποία συνεχώς αυξάνεται.

Σας το λέω αυτό ως κάτοικος και δε θέλω να δώσω ρομαντική διάσταση στο θέμα, αλλά βασανιζόμαστε γιατί όλα τα παιδιά που είναι σ' αυτό το σχολείο και οι γονείς, είμαστε όλοι μαζί, παίζουμε στη Δεξαμενή, από δω, από κει. Όμως έχουμε κατακλυσθεί από χρήσεις στα κέντρα των πόλεων οι οποίες είναι εμπορικές, οι οποίες όμως φθίνουν σιγά-σιγά και ξαφνικά η πόλη δε λειτουργεί.

Λοιπόν, αν οι αποφάσεις σας δε στοχεύουν στο να στηρίξουν τα κτήρια του πολιτισμού και κυρίως τα σχολεία κτλ., νομίζω ότι υπάρχει ένα πρόβλημα. Θα μπορούσα να σας πω ορισμένα πράγματα για τα κτήρια, νομίζω ότι απ' ότι είχα διαβάσει σε ένα προηγούμενο σκεπτικό, ότι είναι λίγο υπερβολική η ταύτισή τους με τα κτήρια του μοντερνισμού, δεδομένου ότι παρ' όλο που στο ένα από τα δύο, αυτό που έχει μέσα ένα αμφιθέατρο κτλ., μπορεί να πει κανείς ότι έχει πάρα πολλές αναφορές, αλλά όσον αφορά το γυμναστήριο θεωρώ ότι αφού υπάρχει το γυμναστήριο Φωκιανού αυτό δεν έχει να κάνει τίποτε με τη δουλειά του Μητσάκη η οποία είναι αξιόλογη και δε χρειάζεται να το πω εγώ, για μας όλους τους Αρχιτέκτονες είναι πολύ σημαντικό θέμα.

Αλλά νομίζω ότι στην ευρύτερη περιοχή με το νεοκλασικό μαζί και το δίπλα κτήριο το οποίο είναι το Γυμνάσιο που είναι πάλι έργο του Μητσάκη, όλα αυτά τα κτίσματα μαζί θα έπρεπε κάποια στιγμή να ειπωθούν σαν ένα ενιαίο σύνολο. Αυτά τα δύο που είναι και βοηθητικά γιατί απ' όσο έχω διαβάσει ο ίδιος ο Μητσάκης γράφει ότι είναι βοηθητικά κτίσματα, δε νομίζω ότι συμβάλλουν τόσο πολύ σε όλη αυτή την εικόνα. Ευχαριστώ πολύ.

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Καλησπέρα σας. Είμαι Διευθύντρια Μελετών στον ΟΣΚ. Ο ΟΣΚ προκειμένου να ικανοποιήσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου μελέτησε τη νέα πτέρυγα αυτή. Η προσπάθειά μας ήταν όταν ξεκινήσαμε να κάνουμε τη μελέτη, να κάνουμε ένα κτήριο το οποίο να καλύπτει τις ανάγκες του σχολείου σύμφωνα με το κτηριολογικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο ισχύει για όλα τ' άλλα σχολεία εκτός από τη Μαράσειο.

Ένα θέμα μας ήταν αυτό και το δεύτερο σημαντικό ήταν να τοποθετήσουμε το κτήριο σε τέτοια θέση έτσι ώστε να ενοχλεί το λιγότερο δυνατό το κτήριο το διατηρητέο. Γι' αυτό ακριβώς και πήγαμε προς τα πίσω, θεωρώντας ότι τα κτήρια τα δύο δε θεωρούνται αξιόλογα για να παραμείνουν. Το κτήριο το οποίο έχουμε μελετήσει εμείς είναι ένα απλό, λιτό κτήριο σε σχήμα «Γ» όπως το έχετε δει στα σχέδια πιστεύω.

Είναι ένα κτήριο απλό σε σχήμα «Γ», χαμηλό από την πλευρά του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» και η προσπάθεια επίσης ήταν να διατηρηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο πράσινο. Ένα κομμάτι δε πρασίνου το οποίο αναγκαστικά χάνεται με την τοποθέτηση του κτηρίου, το μεταφέρουμε στο δώμα. Έχουμε δηλαδή φυτεμένο δώμα έτσι ώστε να παραμένει το πράσινο και να είναι ορατό και από το νοσοκομείο και από τη γύρω περιοχή.

Θεωρώ ότι θα πρέπει να προχωρήσει, δε μπορεί να παραμένει στο κέντρο της Αθήνας σήμερα να στεγάζονται παιδιά στις συνθήκες αυτές οι οποίες υπάρχουν. Η μελέτη έχει τελειώσει από το 2007, το έργο είχε δημοπρατηθεί, αυτή τη στιγμή έχει διαλυθεί η εργολαβία με όλα αυτά τα οποία συνεπάγονται για τον ΟΣΚ, βέβαια αυτό απλώς το αναφέρω, δεν

είναι ένα θέμα που ενδιαφέρει το Συμβούλιο και επίσης να υπενθυμίσω ότι από το 2007 το θέμα βρίσκεται εδώ, στο ΚΣΝΜ.

Αν είχε προχωρήσει τότε η κατεδάφιση σήμερα το κτήριο θα παραδιδόταν. Το 2010 θα είχαν κτήριο τα παιδιά να μπουν μέσα. Ευχαριστώ πολύ.

Β. ΓΕΡΑΚΑΚΗΣ: Καλησπέρα. Είμαι Προϊστάμενος του Αρχιτεκτονικού Τμήματος στον ΟΣΚ. Κατά σύμπτωση έχω τελειώσει το Μαρμάλειο στα Νεοκλασικά Κτήρια.

Οι αρχιτέκτονες στον ΟΣΚ έχουμε ευαισθησία για την πολιτιστική μας κληρονομιά και θεωρώ ότι αυτά τα τενεκεδένια τα οποία έχουν μπει τώρα εκεί προσβάλλουν περισσότερο το νεοκλασικό κτήριο. Προφανώς το να θιγεί το κτήριο του κ. Μητσάκη θα είναι μια απώλεια, αλλά θα πρέπει κάποτε να εφαρμοστεί και να γίνει ένα σύγχρονο σχολείο όπως σας το περιέγραψε η κα Μπενετάτου για να μπορέσει επιτέλους να υπάρξει εκεί μια οριστική λύση. Παρακαλώ να πάρετε μια απόφαση γι' αυτό. Ευχαριστώ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Απλά να συμπληρώσω το εξής, γιατί ακούστηκε: Πραγματικά από το αρχείο του σχολείου προκύπτει ότι από το 1960 υπάρχει συστηματική προσπάθεια γονέων, εκπαιδευτικών για εξεύρεση άλλου οικοπέδου στην περιοχή, κάτι το οποίο κατέστη αδύνατο. Γι' αυτό ακριβώς ωρίμασε η ιδέα και συναίνεσε και το Πανεπιστήμιο για να μπορέσει να χτιστεί εκεί μέσα το σχολείο.

Θεώρησα αναγκαίο να το πω αυτό γιατί πραγματικά υπήρχε πολύ μεγάλη αγωνία όλων των γονέων από το '60 και μετά και πρέπει να σας πω ότι το σχολείο αυτό είναι ένα ιστορικό σχολείο, είναι ιδρυμένο από το 1895 ως σχολείο Θηλέων. Ήταν κάπου στην περιοχή Ρηγίλλης και έχει μια δαιμονισμένη πραγματικά ιστορία ανεύρεσης συνεχούς στέγης.

Πρέπει επιτέλους να λυθεί. Επίσης να πω ότι αν κάτι δεν πάει καλά και δε λυθεί το πρόβλημα, να μην περιμένουμε άλλα εκατό χρόνια να λυθεί. Σας ευχαριστώ.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: Αν μου επιτρέπετε, θα ήθελα να κυκλοφορήσει αυτή η φωτογραφία για ν' αντιληφθείτε, αρχίζω από την κα Βιντζηλαίου, την Καθηγήτρια, τι κριτήριο θεωρείτε ότι εντάσσει το στέγαστρο στα ορόσημα. Υπάρχει ένας ελκυστήρας που κατά την άποψη αυτή την αντίθετη προς εμάς, όταν μεταβάλλονται οι θερμοκρασίες, βιδώνει και ξεβιδώνει, δηλαδή όταν αυξάνει το μήκος βιδώνει και όταν συστέλλεται το αντίθετο, ώστε θα παρακολουθεί τις διακυμάνσεις της θερμοκρασίας. Αυτό καταλαβαίνετε ότι ήταν ανέφικτο, να βιδώνω ένα δέκατο του χιλιοστού το χειμώνα και να το ξεβιδώνω το καλοκαίρι. Δε γίνεται αυτό, δεν είναι σωστό.

Α. ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Από αυτά που θα πω, μη συμπεράνετε τι θα ψηφίσω. Καταλαβαίνω το πρόβλημά σας. Εκείνο το οποίο καταλαβαίνω επίσης είναι ότι δεν έχει γίνει απόλυτα κατανοητό ότι σ' αυτό το Συμβούλιο αποφασίζουμε με άλλα κριτήρια. Ο νόμος είναι σαφής, μιλάει για τα κτήρια. Βεβαίως το πρόβλημά σας είναι σοβαρότατο και αυτό το ξέρουμε όλοι, αλλά εμείς θα κοιτάξουμε το τι συμβαίνει με τα κτήρια και αν αυτά πρέπει να χαρακτηρισθούν μνημεία ή όχι.

Γιατί εάν πάρουμε κάποια απόφαση η οποία δε θα βασίζεται σε τέτοια κριτήρια, θα μπορεί να πέσει στο ΣτΕ. Αυτό είναι το ένα θέμα, θα μου επιτρέψετε όμως και μια προσωπική παρατήρηση: Μέχρι τώρα τις θέσεις σας πιστεύω τις υποστήριξε σωστά ο συνάδελφος ο Αρχιτέκτονας. Δηλαδή αυτός μας έδωσε κάποια ώθηση σε ορισμένα πράγματα στα οποία μπορούμε να στηριχθούμε.

Θα μου επιτρέψετε όμως μια προσωπική παρατήρηση: Ότι κι εγώ πολλές φορές διαφωνώ με απόψεις καθηγητών του Πολυτεχνείου, δε μπορώ όμως

να δεχθώ ότι ένας Καθηγητής του Πολυτεχνείου επειδή έχει μια άποψη διαφορετική από μένα δεν είναι σοβαρός Μηχανικός.

N. ΤΟΥΡΝΙΚΙΩΤΗΣ: Θα ήθελα μια μικρή παρατήρηση στην αρχή και δυο ερωτήσεις στη συνέχεια γιατί κάποια πράγματα δεν τα ξέρω πολύ καλά. Η παρατήρηση είναι ότι αυτά που είπε ο Διευθυντής του σχολείου και αυτά που είπε ο κ. Σπανομαρίδης, αν τα άκουγα χωρίς να ξέρω τίποτα για το πιστεύουν τελικά θα μπορούσα να τα χρησιμοποιήσω υπέρ της κήρυξης των αμφισβητούμενων κτηρίων και τη συζήτηση περί της κεντρικότητας της μητρόπολης και της εμπορευματοποίησης της περιοχής θα μπορούσα να τα βάλω μέσα στη συζήτησή μου και στα επιχειρήματά μου όπως επίσης και το ενδιαφέρον για την παιδεία και τον πολιτισμό ακριβώς επειδή είμαστε εμείς μια Επιτροπή που ενδιαφέρεται για την παιδεία και τον πολιτισμό αποκλειστικά, δεν έχει άλλο λόγο.

Αν μιλήσουμε υπέρ της παιδείας και του πολιτισμού κάλλιστα λοιπόν με αυτό το επιχειρήμα θα μπορούσαμε να κηρύξουμε τα κτήρια. Αυτό το λέω για να συνειδητοποιήσετε ότι μερικά από τα επιχειρήματα είναι δικοπα μαχαίρια.

Φεύγω από αυτή την παρατήρηση η οποία δεν κρίνει κάτι παραπέρα, είναι γενικής φύσεως. Δεν κατάλαβα δυο θέματα καλά και θα ήθελα να μας τα διευκρινίσετε γιατί θα μας βοηθήσετε να καταλάβουμε, παρ' ότι δεν αφορούν άμεσα το κρινόμενο. Κάτι είπατε για μπάζα. Τι έγινε; Γκρεμίστηκε κάτι; Γκρεμίστηκε κάποιο κτήριο; Φύγατε από κάπου; Θα μας το πείτε σε μια στιγμή γιατί αυτό δεν το κατάλαβα, τι μπάζα έγιναν και σας έδωξαν από πού και πήγατε και μπήκατε μέσα στα containers της Μαρασλείου.

Το δεύτερο σε σχέση με την ήδη δημοπρατημένη μελέτη η οποία έχει γίνει φαντάζομαι από τους Μηχανικούς του ΟΣΚ. Είπατε για ένα γωνιακό χαμηλό κτήριο. Θα ήθελα να μας δώσετε μια εικόνα των τετραγωνικών και του αριθμού των ορόφων όπως επίσης και μια πρόσθετη πληροφορία επειδή μιλήσατε για μια μετάθεση του κήπου στην οροφή, αν φαντάξετε ότι η οροφή θα είναι ένας χώρος όπου θα παίζουν τα παιδιά, ή ένας διακοσμητικός πράσινος χώρος.

N. ΖΟΥΚΗΣ: Να ξεκινήσω εγώ από την πρώτη παρατήρηση που κάνατε. Να πω το εξής για να κατανοήσουμε κάποια πράγματα: Εμείς προσπαθήσαμε να δώσουμε από τη δική μας πλευρά το πρόβλημα. Δε μπήκαμε σε εξειδικευμένα επιχειρήματα, αν και θα μπορούσαμε να το κάνουμε γιατί έχουμε κάνει και συστηματική έρευνα και για τα κτήρια αυτά και για το όλο θέμα.

Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της παιδείας και του πολιτισμού θέλω να πω το εξής: Πραγματικά θεωρώ προσωπικά ότι το όλο θέμα όταν υπάρχει ένα τέτοιο πρόβλημα, όταν συζητάμε αυτά τα ζητήματα, φτάνει θα έλεγα σε μια κορύφωση. Σε μένα προσωπικά τίθεται ως ένα σημαντικό δίλημμα. Τι εννοούμε όταν λέμε «πολιτισμός» και τι εννοούμε όταν λέμε «παιδεία»;

Προσωπικά, επειδή ζω το πρόβλημα, το βιώνω, δε μπορώ να δεχθώ ότι η έννοια του πολιτισμού μπορεί ν' αφαιρέσει από μέσα τον άνθρωπο. Γι' αυτό ακριβώς τοποθετήθηκα σε αυτή τη διάσταση για την παιδεία. Σε καμία περίπτωση δεν αμφιβάλλω για το πολύ σημαντικό έργο που κάνετε. Αλλά όταν έχουμε ένα τέτοιο πρόβλημα που βιώνεται με τέτοια στυγνότητα, σας καλώ όλους να έρθετε, όταν ιδιαίτερα βρέχει, είναι τραγική η κατάσταση.

Και πραγματικά καταθέτω αυτό τον προβληματισμό γιατί το θέσατε, πραγματικά σ' εμένα είναι ένα τεράστιο δίλημμα. Έχω την απάντησή μου. Εγώ την έχω: Δε μπορώ να δεχτώ έννοια πολιτισμού χωρίς να έχει τον άνθρωπο μέσα και να έχει μόνο και να προβάλλει τεχνικά

χαρακτηριστικά. Και να σας το θέσω και διαφορετικά: Η παιδεία μπορεί να ετοιμάσει πάρα πολλούς Αρχιτέκτονες, πάρα πολλούς πολιτικούς, όλους τους πολίτες για να παράγουν πολιτισμό. Αυτό εννοούσα.

Για το άλλο θέμα της απομάκρυνσης του χώρου, θα σας πει ο κ. Δαδάκης, να πω κι εγώ κάτι όμως: Το σχολείο ήρθε στο χώρο του Μαρασλείου και λειτουργούσε απόγευμα μέχρι το 1986. Το 1986, επειδή υπήρξε η κατάργηση τότε των Παιδαγωγικών Ακαδημιών, ο τότε Διευθυντής και καθηγητής Ομότιμος σήμερα στο Πανεπιστήμιο, ο κ. Παππάς, έφερε το σχολείο αυτό μέσα στο νεοκλασικό κτήριο.

Δούλεψε εκεί πρωινά στο νεοκλασικό κτήριο. Υπήρξε όμως μια κίνηση του Πανεπιστημίου γιατί εκεί πλέον στεγάζεται, είναι πανεπιστημιακός χώρος κι έχει διαμορφωθεί για πανεπιστημιακή διδασκαλία, υπήρξε λοιπόν μια κίνηση του Πανεπιστημίου που ήταν απαράδεκτη βέβαια, προκειμένου να λύσει το πρόβλημα και να διώξει το σχολείο από μέσα, να επιλέξει να το πετάξει το Σεπτέμβριο του 2004 να πάνε οι άνθρωποι τον Αύγουστο, μαθητές και εκπαιδευτικοί για να κάνουν μάθημα και βρέθηκαν πραγματικά, γι' αυτό είπε ο κ. Δαδάκης τα μπάζα.

Και αναγκάστηκαν να λειτουργήσουν για 6 μήνες σε αυτό το γυμναστήριο το οποίο ο Σύλλογος Γονέων το είχε χωρίσει με διαχωριστικά.

Κ. ΔΑΔΑΚΗΣ: Αναφορικά με τα μπάζα: Στις 27 Ιουλίου του 2004 ειδοποιηθήκαμε εμείς οι γονείς τότε και τα παιδιά μας στο σχολείο ότι θα πρέπει να βρούμε άλλη αίθουσα.

Πήγαμε στο Νεοκλασικό το οποίο ανακατασκευαζόταν τότε, έγινε μια ανακατασκευή και δόθηκε εντολή στον εργολάβο να μπαζώσει τη δημόσια περιουσία η οποία μπαζώθηκε. Θρανία, εργασίες, βιβλιοθήκες, τα πάντα βρέθηκαν κάτω από μπάζα. Εμείς το ξεμπαζώσαμε, πήραμε τα θρανία και τα πήγαμε στο υπόστεγο αυτό που είχα προηγουμένως πει, που δέχθηκε την αναγέννηση της χούντας και αυτό το κτήριο είναι ένα περίεργο κτήριο αυτή τη στιγμή, δεν είναι τίποτα στην πραγματικότητα, επάνω του είναι κολλημένο το κτήριο του Μητσάκη και επικρέμεται από πάνω επίσης ένα άλλο κατασκεύασμα γιατί δεν είχαν πού να βάλουν την κινηματογραφική μηχανή και την έβαλαν να εξέχει και είναι πάνω από αυτό το παλαιό, τέλος πάντων, γυμναστήριο.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: Αυτό το νέο κτήριο είναι περίπου 3.200 τετραγωνικά. Περιλαμβάνει 9 αίθουσες διδασκαλίας για το Δημοτικό, Βιβλιοθήκη, Φυσικοχημεία, αίθουσα Η/Υ, Αισθητικής Αγωγής, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Υπάρχει ένας χώρος γυμναστηρίου και επίσης είναι και το διθέσιο Νηπιαγωγείο, ολόημερο, με τραπεζαρία και τον πολυδύναμο χώρο. Αυτοί είναι οι χώροι που προβλέπονται. Η πτέρυγα που είναι προς την πλευρά του νοσοκομείου, ο δρόμος λέγεται Πατέρα, είναι διώροφη, εκμεταλλευόμενη και την υψομετρική διαφορά. Η άλλη πτέρυγα που είναι στο όμορο είναι η τριώροφη. Το δε δώμα το φυτεμένο που λέμε είναι καθαρά χώρος πρασίνου, όχι χώρος αυλισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πρέπει πάντως να σας επισημάνω ότι ακόμα και αν δεν κηρυχθούν τα δυο συγκεκριμένα κτήρια, εσείς μπορεί να έχετε έτοιμη τη μελέτη, αλλά η μελέτη θα έρθει ξανά σ' αυτό το Συμβούλιο και εάν κριθεί από το Συμβούλιο θα πρέπει να τροποποιηθεί, πρέπει να είναι σαφές αυτό. Αυτό το γνωρίζετε. Για να είμαστε απολύτως ειλικρινείς. Μπορεί δηλαδή να πάτε σε μια εντελώς καινούργια μελέτη ενδεχομένως.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: Σαφώς, το γνωρίζουμε αυτό. Απλά θα παρακαλούσαμε να προχωρήσετε σε μια απόφαση γιατί από το 2007 είμαστε ακριβώς στο ίδιο σημείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το καταλαβαίνω αυτό που λέτε, απλώς εγώ θέλω να επισημάνω ότι ακόμα και σε περίπτωση που το Συμβούλιο πει ότι δε

χαρακτηρίζονται αυτά τα συγκεκριμένα κτήρια ως μνημεία γιατί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Ν. 3028/02, θέλω να είναι απολύτως σαφές, ότι δε σημαίνει ο μη χαρακτηρισμός, αυτόματη αποδοχή της όποιας μελέτης.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ: Αυτό είναι κατανοητό από μας, το γνωρίζουμε, απλά θα προχωρήσουμε στο επόμενο βήμα, στο επόμενο στάδιο.

Στο σημείο αυτό αποχώρησαν ο κ. Νίκος Ζούκης Νίκος, διευθυντής του σχολείου, η κα Μωραϊτάκη υπεύθυνη από το δήμο, ο κ. Νίκος Σακαρέλος, Πρόεδρος της σχολικής Επιτροπής, κα Αργυρώ Τουάνζογλου, υποδιευθύντρια του σχολείου, ο κ. Μαρκάτος, Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων, ο κ. Κρασόπουλος, Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου, ο κ. Πανορμίδης, Πρόεδρος Φίλων του σχολείου, ο κ. Δαδάκης και ο κ. Πανομαρίδης, γονέας, Καθηγητής Πανεπιστημίου

Ν. ΖΙΑΣ: Αυτό που είπε ο κ. Τουρνικιώτης για τη διατήρηση του αμφιθεάτρου το οποίο θα κάλυπτε όλες τις πλευρές, εγώ βέβαια είμαι δεσμευμένος κι από την προηγούμενη ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έτσι όπως διαμορφώνονται τα πράγματα νομίζω ότι πρέπει να κάνουμε δυο ψηφοφορίες. Γιατί υπάρχουν μέλη τα οποία λένε ότι δε χρειάζεται αυτοψία.

Κατ' αρχήν το πρώτο είναι εάν πρέπει να γίνει αυτοψία ή αν δεν πρέπει να γίνει. Υπέρ του να γίνει αυτοψία ποιοι ψηφίζουν; Ο κ. Ζίας, ο κ. Τουρνικιώτης, η κα Χατζηνικολάου, η κα Μεντζαφού, η κα Γατοπούλου, ο κ. Κλαδιάς.

Η άλλη άποψη είναι ο κ. Χανδακάς, η κα Φουντούκου, η κα Βιντζηλαίου, η κα Δανιά, ο κ. Γκανασούλης, η κα Σαββίδου, ο κ. Θεοχαρόπουλος και εγώ.

Λοιπόν, ο νόμος αυτό το οποίο λέει για την περίπτωση μας είναι ότι «τα νεώτερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων 100 ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία, λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους». Αυτά δηλαδή είναι τα κριτήρια.

Π. ΣΑΒΒΙΔΟΥ- ΚΑΡΑΜΠΙΝΗ: Εγώ εμμένω στην άποψη που έχω διατυπώσει και την προηγούμενη φορά, υπέρ δηλαδή του μη χαρακτηρισμού των κτηρίων, επειδή πιστεύω ότι αυτά δεν αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο σε σχέση με το αρχικό διατηρητέο κτήριο, διότι έχουν χτιστεί μεταγενέστερα και βεβαίως δεν έχουν και τα ίδια μορφολογικά χαρακτηριστικά με το ήδη χτισμένο κτήριο, άλλωστε έχουν υποστεί και νεώτερες προσθήκες και αλλοιώσεις οι οποίες έχουν σημαντικά αλλοιώσει την αρχική μορφή αυτών των κτισμάτων.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Οι κατασκευαστικές μέθοδοι που έχουν εφαρμοστεί από την μελέτη των στοιχείων και όλου του υλικού που τέθηκε στη διάθεσή μας διαπιστώνεται ότι ήδη είχαν αρχίσει να εφαρμόζονται σε αντίστοιχες κατασκευές της εποχής και προγενέστερες.

Συνεπώς προσωπικά δεν θεωρώ ότι μπορούν να χαρακτηριστούν ως κατασκευαστικώς πρωτοποριακά κτίσματα.

Μ. ΤΑΠΑΝΛΗ - ΔΑΝΙΑ: Ναι. Η συνολική θεώρηση των έργων του αρχιτέκτονα Μητσάκη και γενικά του σχολικού προγράμματος της περιόδου δεν δικαιολογεί την κατάταξη των υπό εξέταση κτηρίων σε εξέχουσα θέση. Συνεπώς ψηφίζω υπέρ του μη χαρακτηρισμού.

Α. ΚΛΑΔΙΑΣ: Συνεπώς εγώ είναι γεγονός ότι είχα ψηφίσει σε προηγούμενη συνεδρίαση υπέρ του χαρακτηρισμού, τώρα βέβαια απ' όσα άκουσα από μέλη τα οποία είναι και ειδικά για αυτά τα θέματα, από μέλη του Συμβουλίου που είναι και αρχιτέκτονες, άκουσα καταρχήν ότι δεν έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τα οποία να δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό τους ως μνημείο, δεν είναι ιδιαίτερα δηλαδή κτήρια, ούτε έχουν σχέση αρχιτεκτονική με το αρχικό διατηρητέο κτήριο.

Άκουσα επίσης ότι εν πάση περιπτώσει τα όποια χαρακτηριστικά τους έχουν ήδη αλλοιωθεί από διάφορες επεμβάσεις που έγιναν κατά την διάρκεια της χρήσης τους. Και επίσης ότι όπως είπαν και οι προλαλήσαντες δεν είναι από τα πλέον χαρακτηριστικά έργα του αρχιτέκτονα Μητσάκη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η εισήγηση είναι υπέρ του χαρακτηρισμού. Κάποια μέλη έχουν ήδη τοποθετηθεί υπέρ του μη χαρακτηρισμού, επομένως να πάμε στη διαδικασία πάλι της ψηφοφορίας.

Υπέρ της εισηγήσεως: ο κ. Τουρνικιώτης και η κα. Γατοπούλου

Μετά από την συζήτηση που προηγήθηκε μεταξύ των μελών του Συμβουλίου και κατόπιν φανερής ψηφοφορίας **γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία** (μειοψηφούν οι κ.κ. Π. Τουρνικιώτης και Ε. Γατοπούλου):

«**Υπέρ του μη χαρακτηρισμού** ως μνημείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1γ του Ν. 3028/2002, του υπόστεγου Γυμναστικής, του διωρόφου κτηρίου και του ισογείου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτίσματος της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα διότι δεν διαθέτουν τις ιδιαίτερες προϋποθέσεις του Ν. 3028/2002, δεν συγκροτούν ενιαίο σύνολο με το διατηρητέο μνημείο, χτίστηκαν μεταγενέστερα και δεν συνάδουν μορφολογικά με αυτό. Επίσης έχουν υποστεί νεώτερες προσθήκες και μετατροπές που αλλοίωσαν την αρχική τους μορφή σε σημαντικό βαθμό. Οι κατασκευαστικές μέθοδοι που έχουν εφαρμοστεί, είχαν ήδη αρχίσει να εφαρμόζονται σε αντίστοιχες κατασκευές της εποχής και δεν είναι πρωτοποριακές κατασκευές.

Η συνολική θεώρηση του έργου του αρχιτέκτονα Μητσάκη και γενικά του σχολικού προγράμματος της περιόδου, δεν δικαιολογεί την κατάταξη των εξεταζόμενων κτηρίων σε εξέχουσα θέση, ή στα πιο σημαντικά έργα του αρχιτέκτονα».

Μετά την συζήτηση του θέματος απεχώρησε η κ. Μαρία Φουντούκου

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
από την Πράξη με αριθμό 1/25-2-10
του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
Αθήνα, 27-9-10
Η Γραμματέας
Α. Κλαδίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Ταχ. Διεύθυνση : Ερμού 17
Τ.Κ. : 101 86 Αθήνα
Πληροφορίες : Λ. Χριστάκη
Τηλέφωνο : 210-32 32 611
Φαξ : 210- 32 33 351

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αρ. Πρωτ.	Ημερομηνία
703	68.10

Αθήνα, 29-07-2010
Αριθ. Πρωτ.
ΥΠΠΟΤ/ΔΙΝΕΣΑΚ/68645/1496

✓
ΠΡΟΣ: Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος
και Πολιτισμού
Τριπόδων 28
105 58 Αθήνα

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση απόφασης
ΣΧΕΤ.: Το με αρ. πρωτ. 633/ΕΕ-59/ΣΑΚ/2-07-2010 έγγραφο της Ελληνικής
Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού.

Σε απάντηση του με αρ. πρωτ. 633/ΕΕ-59/ΣΑΚ/2-07-2010 εγγράφου σας, σας αποστέλλουμε συνημμένα την Υ.Α ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/42601/967/15-06-2010 που αφορά στο μη χαρακτηρισμό ως μνημείων του υπόστεγου Γυμναστικής, του διώροφου κτιρίου και του ισογείου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτιρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα.

Συνημμένα: Απόφαση (3 φύλλα)
Εσωτερική Διανομή:
ΔΙΝΕΣΑΚ (2)

Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
κ.α.α.
Θεόδωρος Τσούχλος

Ακριβές Αντίγραφο

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΟΥΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Αθήνα, 15 Ιουνίου 2010
Αρ. Πρωτ:
ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/42601/967

Ταχ. Διεύθυνση : Ερμού 17
Ταχ. Κώδικας : 101.86, Αθήνα
Πληροφορίες : Μ. Ζάννος
Τηλέφωνο : (210) 3312 027
Fax : (210) 3210 121

ΚΟΙΝ.: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: Μη χαρακτηρισμός ως μνημείων του υπόστεγου Γυμναστικής, του διώροφου κτιρίου και του ισογείου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτιρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο Υπουργός Πολιτισμού

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις

α) του άρθρου 90 του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) «Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» καθώς και ότι από την εφαρμογή των κανονιστικών αυτών διατάξεων δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού προϋπολογισμού.

β) το Π.Δ. 186/2009 «Συγχώνευση των Υπουργείων Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης» (ΦΕΚ 213/Α/07-10-2009) και το Π.Δ. 187/2009 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών», ΦΕΚ 214/07-10-2009

γ) του Ν. 3028/02 (Φ.Ε.Κ. 153/Α/28-6-2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

δ) του Ν. 2039/92 (Φ.Ε.Κ. 61/Α/13-4-92). «περί Κύρωσης της Σύμβασης για την προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης»

ε) του Π.Δ. 191/2003 (ΦΕΚ 146/Α/13-6-2003) « περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού»

2. Την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΠΟΝΥΣ/14/3698/20-1-2004 «Οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/2002» (ΦΕΚ 70/Β/20-1-2004).
3. Το Πόρισμα της Επιτροπής μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων που συγκροτήθηκε με την Υ.Α ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/14782/417/21-4-08 κατόπιν της με αρ. πρωτ. 3/14-2-2008 γνωμοδότησης του ιδίου Συμβουλίου.
4. Την κατά πλειοψηφία γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων με αριθμό Πρακτικού 20/3-7-2008.
5. Την από 19-9-2008 Αίτηση Θεραπείας-Αντιρρήσεις του Σχολικού Συμβουλίου του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών κατά της γνωμοδότησης του ΚΣΝΜ με αρ. Πρακτικού 20/3-7-2008.

6. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/88357π.ε/2422/10-2-2009 αναπεμπτικό έγγραφο της ΔΙΝΕΣΑΚ προς το ΚΣΝΜ, κατόπιν εντολής του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού για το χαρακτηρισμό ή μη ως μνημείων του υπόστεγου Γυμναστικής, του διώροφου κτιρίου και του ισόγειου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτιρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής, και Σουηδίας στην Αθήνα.
7. Την κατά πλειοψηφία γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων, με αριθμό Πρακτικού 1/25-2-2010.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Δε χαρακτηρίζουμε ως μνημεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.1γ του Ν. 3028/2002, το υπόστεγο Γυμναστικής, το διώροφο κτίριο και το ισόγειο κτίσμα των λουτρών στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτιρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, επί των οδών Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα, διότι δε διαθέτουν τις ιδιαίτερες προϋποθέσεις του Ν. 3028/2002, δε συγκροτούν ενιαίο σύνολο με το διατηρητέο μνημείο, χτίστηκαν μεταγενέστερα και δε συνάδουν μορφολογικά με αυτό. Επίσης, έχουν υποστεί νεώτερες προσθήκες και μετατροπές, που αλλοίωσαν την αρχική τους μορφή σε σημαντικό βαθμό. Οι κατασκευαστικές μέθοδοι που έχουν εφαρμοστεί είχαν ήδη αρχίσει να εφαρμόζονται σε αντίστοιχες κατασκευές της εποχής και δεν είναι πρωτοποριακές κατασκευές.

Η συνολική θεώρηση του έργου του αρχιτέκτονα Μητσάκη και γενικά του σχολικού προγράμματος της περιόδου δε δικαιολογεί την κατάταξη των εξεταζόμενων κτιρίων σε εξέχουσα θέση ή στα πιο σημαντικά έργα του αρχιτέκτονα.

Η απόφαση αυτή δεν αποτελεί άδεια κατεδάφισης, την οποία χορηγεί το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο.

Εσωτερική Διανομή:
ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΩΤΕΡΗΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
πό το πρωτότυπο του αρχείου/υπογράφου

ΤΗΣ ΔΙΝΕΣΑΚ

ΑΘΗΝΑ 29 / 3 / 2010

Ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού
Πάυλος Γερουλάνος

Ακριβές Αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

ΟΛΥΜΠΙΑ ΜΑΛΤΙΔΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αθηνών
Κεντρικός Τομέας
Διεύθυνση Πολεοδομίας
Λεωφ. Συγγρού 77
117 45 Αθήνα
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας κ' Κλιματικής Αλλαγής
Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού
Τμήμα Παραδοσιακών Οικισμών
Αμαλιάδος 17
115 23 Αθήνα
3. Δήμος Αθηναίων
Διεύθυνση Πολεοδομίας
Σωκράτους 57
104 31 Αθήνα
4. Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων
Αγ. Ασωμάτων 11
105 61 Αθήνα
5. Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
Μπουμπουλίνας 20
106 82 Αθήνα
6. Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεώτερων κ' Σύγχρονων Μνημείων
Ερμού 17
105 63 Αθήνα
7. Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής
Λυσίου κ' Κλεψύδρας 1
105 55 Αθήνα
8. Αστυνομικό Τμήμα Συντάγματος
Μιμνέρμου 6-8
106 74 Αθήνα
9. Πανεπιστήμιο Αθηνών
Διεύθυνση Τεχνικής Υπηρεσίας
Τμήμα Μελετών
Πανεπιστημιούπολη-Ιλίσια
157 84 Αθήνα
10. Ο.Σ.Κ. Α.Ε
Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας
Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης
Φαβιέρου 39
104 38 Αθήνα
11. 15^ο Δημοτικό Σχολείο
Μαρασλή 4
106 76 Αθήνα
12. ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ
Βρυσακίου 15
105 55 Αθήνα
13. MONUMENTA
Ελ. Βενιζέλου 25-27
143 43 Νέα Χαλκηδόνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 3/14-2-2008

Αθήνα, Πέμπτη 14 Φεβρουαρίου 2008, στις 3.30 μ.μ. στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/67187/12-8-2005 και τροποποιήθηκε με τις Α5/36759/27-4-2006, Α5/39102/5-5-2006, Α5/43176/15-5-2006, Α5/61181/10-7-2006, Α5/9527/15-2-2007, Α5/36767/20-4-2007, Α5/48238/25-5-2007, Α5/110211/15-11-2007, Α5/110873/21-11-2007 και ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/Φ83/12272/1-2-2008.

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. Θεόδωρος Δραβίλλας

2. Αντώνιος Κλαδιάς

3. Αλέξανδρος Θεοχαρόπουλος

4. Παρασκευή Βασιλοπούλου

5. Άννα Κωτσοβίλη

6. Μαρία Καρδαμίτση-Αδάμη

7. Παναγιώτης Καρύδης

8. Γεώργιος Τσάρας

9. Γεώργιος Στεφανόπουλος

10. Εμμανουήλ Μπίρης

11. Νικόλαος Ζίας

12. Μαρία Μιχαηλίδου

13. Σπυρίδων Πανταζής

Γενικός Γραμματέας ΥΠ.ΠΟ. και Πρόεδρος Κ.Σ.Ν.Μ. (θέματα 1 έως 5)

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠ.ΠΟ. (θέματα 6 έως 9)

Αρχιτέκτων-Μηχανικός της Γ.Δ.Α.Μ.Τ.Ε. του ΥΠ.ΠΟ.

Προϊσταμένη Γεν. Δ/σης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.

Προϊσταμένη της Ε.Ν.Μ. Αττικής

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής Ε.Μ.Π.

Πολιτικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Γλύπτης, λέκτορας Τμημ. Εικαστικών Τεχνών & Εφαρμοσμένων Τεχνών, Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ/κης

Αρχιτεκτών-Μηχανικός, εκπρ. Τ.Ε.Ε.

Αρχιτέκτονας Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Καθηγητής Ιστορίας Τέχνης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ιστορικός Τέχνης, επίτιμη Γεν.Δ/ντρια ΥΠ.ΠΟ.

Προϊστάμενος Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Ηπείρου

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν προσήλθαν τα μέλη, αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο: Ε.Καμπούρη και ο αναπληρωτής της Α.Πέππας, Π.Σαββίδου-Καραμπίνη και η αναπληρώτρια της Ε.Μαϊστρου.

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Αθηνά Αθανασιάδου

Προϊσταμένη της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠ.ΠΟ.

Νικόλαος Χαρκιολάκης

Προϊστάμενος της Δ.Α.Ν.Σ.Μ. του ΥΠ.ΠΟ.

Γραμματέας στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν η:

Μαρία Μυστακίδη

Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

ΘΕΜΑ 7^ο

Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείων δύο κτισμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου **Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας**, επί των οδών **Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας** στην **Αθήνα**, φερόμενης ιδιοκτησίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισηγήτρια: **Αθηνά Αθανασιάδου**, Προϊσταμένη της Δ/σης Νεότερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων, αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/119010/3281/17.12.07 έγγραφο της ΔΙΝΕΣΑΚ προς το Συμβούλιο
2. Τα σχέδια, τις φωτογραφίες και τα λοιπά έγγραφα του φακέλου.
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99 (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
4. Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α').
5. Την εισήγηση της κ. Αθανασιάδου Αθηνάς, Προϊσταμένης της ΔΙΝΕΣΑΚ του ΥΠΠΟ, στην οποία αναφέρει τα εξής:

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ: Θέλετε να σας τα τεκμηριώσω; Πρόκειται για δύο πολύ σημαντικά κτήρια κατά την άποψή μου, του μοντέρνου κινήματος που υπάρχουν και τεκμηριώνονται μέσα στα νέα σχολικά κτήρια του 30 του Καραντηνού, έργα του Νίκου Μητσάκη και τα δύο από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες του μεσοπολέμου, που θεωρώ, δεν ξέρω, τολμώ και το λέω, δεν θα έπρεπε να υποψιαστούν όταν μιλάμε για κτήρια του '30 και να ανοίξουν το ένα και μοναδικό βιβλίο. Δεν μπορεί να φέρνει τέτοιες εισηγήσεις η Εφορεία, δεν επιτρέπεται.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Πώς έγινε η πρόταση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Η πρόταση λέει η υπηρεσία ότι έχουν υποστεί δραστικές επισκευές και μετατροπές με αποτέλεσμα να έχει αλλοιωθεί η αρχική τους μορφή.

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ: Είναι λανθασμένα τα στοιχεία που μας λέει η έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχετε φωτογραφίες;

Π. ΚΑΡΥΔΗΣ: Εγώ κ. Πρόεδρε έχω προσωπική άποψη διότι και εγώ φοίτησα εκεί τα παιδικά μου χρόνια, 1940 τόσο και δεύτερον και ο πατέρας μου πριν από το 1940 ήταν διευθυντής της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας και γνωρίζω πάρα πολύ καλά τα κτήρια αυτά και πιστεύω ότι αξίζει τον κόπο να τα χαρακτηρίσουμε. Βέβαια πρέπει να προσέξουμε αν έχουν υποστεί ορισμένες επεμβάσεις νεώτερες. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχουμε παράσταση. Παρακαλώ θα ακούσουμε την παράσταση και ύστερα βλέπουμε. Φωνάζτε την παράσταση.

Στο σημείο αυτό προσήλθαν οι κ.κ. Γερακάκης Ευάγγελος, τμηματάρχης του Αρχιτεκτονικού στον Οργανισμό Σχολικών Κτηρίων, Σακαρέλος Νίκος, πολιτικός μηχανικός, Πρόεδρος της 22^{ης} σχολικής Επιτροπής, Ζούκης Νίκος, διευθυντής του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών

ΕΥ. ΓΕΡΑΚΑΚΗΣ: Λέγομαι Γερακάκης Ευάγγελος, είμαι τμηματάρχης του Αρχιτεκτονικού στον Οργανισμό Σχολικών Κτηρίων.

Ν. ΣΑΚΑΡΕΛΟΣ: Λέγομαι Σακαρέλος Νίκος, πολιτικός μηχανικός, είμαι Πρόεδρος της σχολικής Επιτροπής, της 22^{ης} σχολικής Επιτροπής.

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Λέγομαι Ζούκης Νίκος, είμαι ο διευθυντής του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εδώ ξέρετε το θέμα, είναι αν θα χαρακτηρίσουμε ή όχι ως μνημεία δύο κτίσματα που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας που έχει κηρυχθεί από παλιότερα διατηρητέο κτήριο. Η εισήγηση της Υπηρεσίας θα ξέρετε ότι είναι μάλλον να μη χαρακτηριστεί αλλά πέστε μας τις απόψεις σας γενικώς γιατί το Συμβούλιο, θέλει να ακούσει, δεν ξέρει που θα καταλήξει.

ΕΥ. ΓΕΡΑΚΑΚΗΣ: Εγώ θέλω να σας πω απλώς ότι πρόκειται για ένα δημοτικό σχολείο και ένα νηπιαγωγείο, τα οποία στεγάζονται σήμερα σε μεταλλικά κοντέινερς. Υπάρχει ανάγκη να γίνει το σχολείο, προβλέπεται επίσης μια αίθουσα τελετών για το Πανεπιστήμιο Αθηνών και ένα γυμναστήριο και ένα υπόγειο γκαράζ. Αυτά γίνονται σε δύο πτέρυγες, η μια κάθετα και η άλλη απέναντι από τον ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ και έτσι με αυτό τον τρόπο θα επιληφθεί το θέμα της στέγασης του σχολείου αυτού, παραμένοντας όλη η άλλη υποδομή του Μαρασλείου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τα κτήρια που λέτε να κατεδαφιστούν έχουν κατά τη γνώμη σας κάποια αξία;

ΕΥ. ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ: Δεν νομίζουμε ότι έχουν κάποια σημαντική αξία.

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε πάνω σε αυτό να σας πω, επειδή είμαι χρόνια στο Μαρασλειακό χώρο, έχω θητεύσει και στο Πανεπιστήμιο ως Γραμματέας εκεί και έχω διδάξει και στα άλλα σχολεία, ξέρω καλά το χώρο. Η υπουργική απόφαση που όριζε διατηρητέα κάποια από τα κτήρια του Μαρασλείου είναι σαφέστατο και λέει η παλαιά πτέρυξ, το αμφιθέατρο έγινε εκ των υστέρων το 1945. Όντως είναι ένας χώρος, ο οποίος είναι ερείπιο, πρέπει να σας πω και σας καλώ προσωπικά επειδή εκεί μέσα είναι το γραφείο μου, να έρθετε να δείτε σε τι κατάσταση είναι. Επίσης είναι πολύ μεγάλη ανάγκη πραγματικά να κτιστεί το σχολείο, γιατί είμαστε στο κέντρο των Αθηνών εν έτει 2008, είμαστε σε λυόμενες αίθουσες στον αύλειο χώρο. Μιλάμε για μια τραγική κατάσταση, η οποία επιμένει τώρα γύρω στα τέσσερα χρόνια. Επίσης υπάρχει έγκριση του Πανεπιστημίου, που είναι φερόμενος ιδιοκτήτης για να γκρεμιστούν τα κτήρια αυτά, για να μπορέσει να κτιστεί και να αξιοποιηθεί λειτουργικά και προς όφελος της εκπαίδευσης και ευρύτερα της ελληνικής νεολαίας.

Ν. ΣΑΚΑΡΕΛΟΣ: Είναι δύο κτήρια που κατά τη γνώμη μου δεν έχουν καμιά αξία. Είναι ένας χώρος όπου γυμνάζονται τα παιδιά, δεν μπορώ να πω ότι έχει καμιά ιστορική σημασία αυτό ούτε αισθητική σημασία. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς συμφωνούν και επομένως επειδή όλα αυτά τα θέματα λιμνάζουν επί πάρα πολλά χρόνια και τα παιδιά όπως σας είπε και ο κύριος διευθυντής αναγκάζονται να κάνουν μαθήματα υπό άθλιες συνθήκες, πρέπει το συντομότερο δυνατόν να προωθηθούν αυτά τα θέματα και επειδή κομβικό σημείο είναι η δική σας απόφαση, για να αρχίσουν να κτίζονται τα σχολεία και οι μελέτες να εγκριθούν, θα παρακαλούσαμε αν ήταν δυνατόν, πέραν της σύμφωνης γνώμης που αυτό αφορά εσάς αποκλειστικά, αν συμφωνήσετε θετικά να το κάνετε και γρήγορα. Γιατί έχουμε κάνει ένα χρονοδιάγραμμα που αν αργήσετε να απαντήσετε, μιλάω έτσι γιατί δεν ξέρω τη διαδικασία πόσο θα χρονίσει αν πάρετε την απόφαση σήμερα. Μετά μετατίθεται στο απώτερο μέλλον, οπότε δεν κάνουμε τίποτε. Δηλαδή θέλουμε και γρήγορα αν είναι εύκολο.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Θα ήθελα να ρωτήσω κάτι που δεν κατάλαβα και μετά θα σας πω εγώ αλλά είπατε ότι θέλετε να κτίσετε αυτές που είναι στα κοντέινερς και αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου. Έτσι είπατε, αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Ναι, υπάρχει κάποια σύμβαση μεταξύ του πανεπιστημίου και του Οργανισμού Σχολικών Κτηρίων.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Γιατί θα πρέπει να κτίσει πίσω από το Μαρσλειο αίθουσα τελετών;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Γιατί έχει και εκεί συγκεκριμένα κτήρια που γίνεται εκπαίδευση.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Συν ότι το ένα από τα κτήρια που λέτε είναι αίθουσα τελετών. Αν το έχετε παραμορφώσει μέσα, λάθος, μπορεί να ξανάρθει στην αρχική του μορφή. Πρόκειται για πολύ σημαντικά κτήρια ενός πολύ σημαντικού αρχιτέκτονα και σαφώς χρονολογημένα πριν από το '38 γιατί το '38 ήδη δημοσιεύονται στο λεύκωμα του Τεχνικού Επιμελητήριου. Άρα δεν είναι κανένα του '44. Όταν έχει φωτογραφηθεί και δημοσιεύεται σε βιβλίο που κυκλοφορεί το 1938, πώς θα έχει φωτογραφία κτηρίου που κτίστηκε το '45 όταν το βιβλίο κυκλοφορεί το '38; Εγώ δεν φέρω μεταφυσικές φωτογραφίες, ότι υπάρχει φωτογραφίζεται.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Τα έχετε δει αυτά τα κτήρια;

Μ. ΑΔΑΜΗ: Βεβαίως τα έχω δει γιατί έχω μπει και στο Μαρσλειο, μπορούν ωραιότατα να επιδιορθωθούν και έχω δει και τα κοντέινερ γιατί ψηφίζω και εκεί και ξέρω για να κτίσετε τις δύο τάξεις για το σχολείο που θέλετε.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Δεν πρόκειται για δύο τάξεις.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Πάνω σε αυτό κ. Πρόεδρε να πω το εξής. Η παλαιά πτέρυγα του νεοκλασικού κτηρίου ήδη βρίσκεται σε στάδιο ανακαίνισης και είναι καταπληκτικά ένα κόσμημα. Αυτοί οι χώροι πραγματικά δεν δένουν καθόλου αρμονικά με το υπόλοιπο κτήριο. Είναι από το 1990 εκεί και διαβίω καθημερινά εκεί. Βέβαια δεν είμαι αρχιτέκτονας αλλά πραγματικά το αμφιθέατρο το οποίο λέτε, δεν έχει καμιά σχέση με το κάλλος του νεοκλασικού κτηρίου.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Δεν έχει και συμφωνώ αλλά θέλω να μου απαντήσετε στο μέτρο που μπορείτε, δηλαδή εάν γκρεμιστούν αυτά, θα κτίσετε νεοκλασικό από πίσω; Για να ξέρω.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Πρόκειται για ένα κτήριο, το οποίο είναι σημερινής αρχιτεκτονικής, κάπως ουδέτερο βέβαια ώστε να μην προκαλεί.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Θα δένει όσο δένει και το μεσοπολεμικό.

Ν. ΖΙΑΣ: Ήθελα να ρωτήσω, οι τάξεις είναι σήμερα σε κοντέινερ, γιατί;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Το 15^ο Δημοτικό Σχολείο έχει ένα τεράστιο πρόβλημα στέγασης που κρατάει πάνω από 30 χρόνια. Εάν ψάξουμε στις επερωτήσεις της Βουλής θα δούμε ότι πραγματικά παραμένει άστεγο, γιατί συνεχώς δεν βρισκόταν χώρος να στεγαστεί.

Έχουν γίνει επανειλημμένες προσπάθειες για να εξευρεθεί χώρος.

Ν. ΖΙΑΣ: Μα το σχολείο όταν κτίσθηκε ήταν εξατάξιο σχολείο δεν ήταν;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Ναι εξατάξιο. Είναι ένα από τα πιο ιστορικά σχολεία, έχει κτιστεί το 1905 και η περιοχή αρμοδιότητάς του είναι στην περιοχή Ρηγίλλης και μέχρι το Μαρασλείο πάνω. Μισό λεπτάκι, το σχολείο, τι με ρωτάτε ακριβώς;

Ν. ΖΙΑΣ: Έχει παραπάνω παιδιά απ' όσους χώρους ή είναι ερειπωμένοι οι χώροι του σχολείου του Μητσάκη. Αυτό θέλω να καταλάβω. Πόσα παιδιά έχει;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Μισό λεπτάκι να σας δώσω μια σαφή εικόνα του τι γίνεται εκεί. Εκεί είναι ένας πολυσύνθετος χώρος, υπάρχουν και λειτουργούν πάρα πολλά σχολεία. Υπάρχουν τα πειραματικά σχολεία τα οποία στεγάζονται σε άλλα κτήρια και υπάρχει το 15^ο Δημοτικό σχολείο Αθηνών, το οποίο είναι σχολείο της περιοχής και επί χρόνια, γιατί με ρωτήσατε για τι είναι, επί χρόνια δεν βρίσκεται οικόπεδο να κτιστεί σχολείο. Το τελευταίο διάστημα από τότε που όλη η περιουσία πέρασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, έγιναν και από το Πανεπιστήμιο προσπάθειες για να εξευρεθεί χώρος εκτός αν δεν βρέθηκε. Και στη συνέχεια έγιναν και πολλές κινητοποιήσεις των γονιών γιατί κάποια στιγμή το Πανεπιστήμιο θέλοντας να κάνει το νεοκλασικό είπε να φύγει το σχολείο αλλά δεν βρέθηκε καμιά άλλη λύση παρά η λύση η προσωρινή να στεγαστεί μέσα σε λυόμενα στον αύλειο χώρο του Μαρασλείου. Και αυτή η λύση η οποία δίνεται και υπάρχει και η σχετική νομοθετική ρύθμιση και υπουργική απόφαση, δίνει τη δυνατότητα αξιοποιώντας αυτούς τους δύο χώρους, για τους οποίους συζητάμε να λυθεί και το πρόβλημα του 15 και να λυθεί όλο το πρόβλημα το παιδευτικό γενικότερα του μαρσαλείακού χώρου. Ακριβώς γι' αυτό είναι πάρα πολύ σημαντική η απόφαση η δική σας.

Ν. ΖΙΑΣ: Εκεί που είναι το εκκλησιαστικό γυμνάσιο δεν υπάρχει χώρος;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Έχω έγγραφο, μπορώ να σας το αναφέρω, έχει αποταθεί και ο προϊστάμενος της εκπαίδευσης εκεί αλλά το είπαν ότι δεν μπορεί να διατεθεί, υπάρχει γραπτή απάντηση από την Μονή Πετράκη που λέει ότι δεν μπορεί να γίνει εκεί, δεν παραχωρείται.

Π. ΚΑΡΥΔΗΣ: Με ιδιαίτερη συμπάθεια βλέπω το αίτημα για βελτίωση, διότι εγώ φοίτησα από το '44, πήγα και στο νηπιαγωγείο και ο πατέρας μου ήταν Γενικός Διευθυντής της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας και επομένως ξέρω πολύ καλά επί πάρα πολλά χρόνια. Ήθελα όμως να σας ρωτήσω αν έχετε μελετήσει από ποια απόσταση έρχονται τα παιδιά; Από πόσο μακριά; Παλιά εμείς πηγαίναμε με τα πόδια και η ακτίνα ήταν με τα πόδια, τώρα μήπως υπάρχουν λεωφορεία που φέρνουν τα παιδιά από τους τέσσερις ορίζοντες της Αθήνας, επειδή είναι Μαρασλείο; Για πέντε μας.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Να σας απαντήσω. Σε αυτό το οποίο μιλάτε, προφανώς αναφέρεστε και το διαχωρίσα πριν, αναφέρεστε στα πειραματικά σχολεία. Τα πειραματικά σχολεία, τα οποία λειτουργούν παράλληλα μέσα στο χώρο αυτό, δέχονται παιδιά από όλο το λεκανοπέδιο της Αττικής με κλήρωση. Αυτά είναι άλλα σχολεία όμως, δεν μιλάμε γι' αυτό το σχολείο.

Το 15^ο Δημοτικό σχολείο, είναι το σχολείο της περιοχής και το οποίο παραμένει άστεγο εδώ και 30, 40 χρόνια και αυτή δυστυχώς είναι η πραγματικότητα. Δηλαδή, δεν έχει παιδιά, τα οποία είναι έξω από την περιοχή ευθύνης του και τα περισσότερα παιδιά έρχονται με τα πόδια.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Ήθελα να σας ρωτήσω εάν οι επισκευές του Μαρασλείου έχουν τελειώσει και αν έχουν ξαναμπεί τα παιδιά και λειτουργεί το Μαρασλείο.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Οι επισκευές στο νεοκλασικό κτήριο του Μαρασλείου έχουν φτάσει σε ένα πολύ ικανοποιητικό βαθμό και χρησιμοποιούνται από το Πανεπιστήμιο. Το Πανεπιστήμιο δεν επιτρέπει για λόγους δικούς του, δεν έχουμε εμείς την ευθύνη σε αυτό, να μπουν παιδιά και να ξαναδιδαχτούν εκεί, να γίνει η διδασκαλία μέσα στις υπάρχουσες αίθουσες που έχουν ανακαινιστεί.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Επίσης ήθελα να μου πείτε, μπορείτε να έρθετε να δείτε το σχέδιο αν θέλετε; Μιλάμε για αυτά τα τρία κοντέινερς ή κάνω λάθος;

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Όχι δεν είναι τρία.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Αυτά είναι, που είναι τα άλλα; Αυτοί οι τρεις όγκοι που έχετε εδώ.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Ναι αυτοί οι τρεις όγκοι, αυτό αναλύεται σε 7 λυόμενες αίθουσες.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Εντάξει, εντάξει. Αυτά τα τρία κτήρια είναι κοντέινερς. Τι σας εμποδίζει να κτίσετε εδώ ένα διώροφο που θα έχει το διπλό όγκο από αυτό και να τα στεγάσετε εδώ πέρα. Γιατί πρέπει να κατεδαφίσετε κτήρια πολύ αξιόλογα και δεν μπορείτε να κτίσετε εδώ ένα διώροφο και να στεγάσετε πολύ περισσότερα από αυτά. Όσο για την αίθουσα που μου λέτε του Πανεπιστημίου, ας βουλευτεί το Πανεπιστήμιο στα κτήριά του.

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Δεν μπορούμε, δεν είμαστε αρμόδιοι γι' αυτό εμείς. Εγώ προσωπικά είμαι αναρμόδιος γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Κανείς άλλος θέλει κάποια διευκρινιστική ερώτηση; Κύριε Στεφανόπουλε.

Γ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Επειδή κάνατε μνεία του τι πρόκειται να γίνει, γνωρίζετε ότι το ότι πρόκειται να γίνει θα πρέπει να περάσει από το δικό μας Συμβούλιο για να το εγκρίνουμε διότι με το διατηρητέο που υπάρχει θα πρέπει να περάσει από εδώ η μελέτη; Απλώς το υποθέσατε. Μάλιστα. Διότι γεινιάζει με το μνημείο.

Α. ΚΩΤΣΟΒΙΛΗ: Εσείς θέλετε να κατεδαφιστούν αυτοί οι δύο όγκοι για να κτίσετε εκεί μια καινούρια πτέρυγα; Και στο χώρο που είναι τα κοντέινερ τι θα γίνει; Γιατί τα κοντέινερ θα φύγουν μετά. Δηλαδή έχετε ήδη μια προμελέτη του τι θα φτιάξετε..

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΟΣ: Αυτός ο χώρος που μου έδειξε και πριν η κυρία, είναι αύλειος χώρος. Προβλέπεται για αύλειος χώρος και πραγματικά σε μια πόλη που δεν έχουν τα παιδιά να παίξουν, είναι πάρα πολύ σημαντικό και συνδυάζεται πάρα πολύ με την ευρύτερη παιδαγωγική τους διαπαιδαγώγηση. Πάντως για τελευταία φορά λάβετε υπόψη αυτό, ότι τα παιδιά δεν έχουν που να πάνε σχολείο. Όλη η περιοχή είναι η μοναδική περιοχή που δεν έχει που να στεγαστεί. Δέκα χρόνια ασχολούμαστε με αυτό το θέμα. Πρέπει κάτι να κάνετε.

Πραγματικά είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ναι αλλά εδώ έχουμε και τα μνημεία να δούμε. Είναι και αυτό. Αυτό είναι άλλο θέμα σε δεύτερη φάση, αυτή τη στιγμή δεν μας απασχολεί. Ευχαριστούμε. Γεια σας.

Στο σημείο αυτό αποχωρούν οι κ.κ. Γερακάκης Ευάγγελος, τμηματάρχης του Αρχιτεκτονικού στον Οργανισμό Σχολικών Κτηρίων, Σακαρέλος Νίκος, πολιτικός μηχανικός, Πρόεδρος της 22^{ης} σχολικής Επιτροπής, Ζούκης Νίκος, διευθυντής του 15^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών

Π. ΚΑΡΥΔΗΣ: Πιστεύω ότι θα είναι μεγάλο λάθος να συναινέσουμε στην κατεδάφιση αυτών των κτηρίων, διότι θα συμβάλλουμε πολλαπλά στον υποβιβασμό και του υπάρχοντος διατηρητέου αλλά και του δεσίματος των παιδιών που μπαίνουν μέσα σε μια ατμόσφαιρα, η οποία είναι ασφυκτική, μας είπαν ότι θα κάνουν ένα πολυώροφο κτήριο στο τέλος το οποίο θα υπάρχει το γυμναστήριο και πιστεύω ότι σαν νοοτροπία, δεν συμφωνώ σε αυτή την τοποθέτηση. Πρέπει να προσπαθήσουμε να συμβιβάσουμε τα πράγματα. Η δική μας η τοποθέτηση θα πρέπει, εγώ είμαι υπέρ της κηρύξεως και πιστεύω ότι το Πανεπιστήμιο θα πρέπει και αυτό να συναινέσει ώστε να εξυπηρετήσει τις ανάγκες των παιδιών. Να μην κάνει ότι δεν καταλαβαίνει ή ότι έχει άλλες ανάγκες κ.ο.κ. Όπως παλιά γίνονταν τα μαθήματα εκεί πέρα να συνεχίσουν να γίνονται διότι άκουσα ότι δεν τους επιτρέπουν να πηγαίνουν τα παιδιά της περιοχής. Αυτό για μένα είναι απαράδεκτο. Αυτό ήθελα να πω.

Π. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ανεξάρτητα από το αν έχουμε ή δεν έχουμε εικόνα της σημερινής κατάστασης, τα ιστορικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία είναι δεδομένα έτσι όπως έχουν. Επομένως μπορούμε να το κηρύξουμε και χωρίς να το δούμε πιστεύω. Γιατί τι θα άλλαζε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τα στοιχεία που σας ετέθησαν υπόψη απόψε από την κα Αδάμη, και τον κ. Μπίρη τα γνωρίζετε;

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δεν τα γνωρίζετε. Είναι σοβαρά που πρέπει να τα δείτε και να επανέλθετε. Εδώ δεν είναι καταρχήν η εισήγηση που έχουμε, έχει κοινοποιηθεί; Μάλιστα και έχει κοινοποιηθεί.

ΕΜΜ. ΜΠΙΡΗΣ: Το μόνο που οφείλω να καταθέσω είναι, αυτό είναι μια ειδική κατηγορία κτηρίων πασίγνωστη. Είναι τα κτήρια τα σχολικά του '30 απολύτως μοντέρνα, ξένοι αρχιτέκτονες της εποχής εκείνης πρωτοπόροι της μοντέρνας αρχιτεκτονικής είχαν δεχτεί ότι στην Αθήνα, ο «Νίλσαν Τερόε» το έλεγε ότι στην Αθήνα υπάρχει μια πρωτοπορία που δεν υπάρχει σε μας, στη Γερμανία και εννοούσε αυτά τα σχολεία. Είναι δηλαδή και υπερτοπικής σημασίας και πρέπει να συγκεντρώσουμε στοιχεία και για άλλα. Εγώ επίσης σπούδασα σε ένα σχολείο του Μητσάκη εδώ στην Κωλέτη στα Εξάρχεια, το οποίο λειτουργούσε μέχρι πριν από 5-6 χρόνια άνετα.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Έκανα μια παράκληση ότι πραγματικά το θεωρώ ένα θέμα που θέλω να σκεφτώ και δεν μπορώ να αποφασίσω σε ένα τόσο μικρό διάστημα, διότι τα στοιχεία αυτά των αναγκών, τέλος πάντων θέλει περισσότερο χρόνο. Με συγχωρείτε, κάθε φορά που φέρνουμε ένα θέμα το βλέπουμε και σφαιρικότερα. Δεν είναι πρώτη φορά, ποτέ δεν εξετάσαμε εδώ ένα θέμα απόλυτα που τόσα προηγήθησαν εδώ πέρα. Σε αυτή την περίπτωση ερχόμαστε σε ένα τέτοιο σοβαρό θέμα να αποφασίσουμε σε λίγα λεπτά. Εγώ προσωπικά δεν αισθάνομαι ώριμος να πάρω μια τέτοια απόφαση. Σε μια κήρυξη ενός κτηρίου γιατί δεν κηρύχθηκαν ταυτόχρονα και τα άλλα; Από πλευράς δομικής κατάστασης ένα σχολείο, το οποίο κτίστηκε πριν 100 χρόνια δομικής κατάστασης γενικώς, τι συμβαίνει; Δεν θέλουμε πληροφωρία, δεν θέλουμε ενημέρωση για να κηρύξουμε ένα τέτοιο κτήριο;

Ν.ΖΙΑΣ: Να απαντήσω, παρακαλώ να απαντήσω γιατί το γνωρίζω το θέμα πολύ καλά. Η μεν στέγη του γυμναστηρίου είναι από ένα υλικό, το οποίο δεν υφίσταται πολύ μεγάλη φθορά του χρόνου διότι είναι ξύλινο, διατηρείται, δεν έχει διάβρωση. Οι δε κολώνες είναι συγκεκριμένες και είναι προστατευμένες. Το δε άλλο κτήριο του αμφιθεάτρου είναι σοβατισμένο και στέκει μια χαρά. Επομένως από πλευράς δομικής κατάστασης εγώ υποστηρίζω και σας λέω και σε σας ότι δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Εδώ θέλουμε τεκμηρίωση. Ζητούμε αναβολή, δεν ζητάμε κήρυξη, θέλουμε το χρόνο και τα στοιχεία για να έχουμε μια σοβαρή απόφαση πριν το Συμβούλιο πάρει απόφαση και όχι βεβιασμένη. Ευχαριστώ.

6) Ύστερα από τα παραπάνω και κατόπιν φανεράς ψηφοφορίας των μελών του, το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων γνωμοδοτεί **κατά πλειοψηφία**, (μειοψηφούντων των μελών του Συμβουλίου κας Μαρίας Αδάμη και του κ. Παναγιώτη Καρύδη)

Υπέρ της αναβολής λήψης γνωμοδότησης για τον χαρακτηρισμό ή μη, των δύο κτισμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της **Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας**, στις οδούς **Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας** στην **Αθήνα**, προκειμένου να διενεργηθεί αυτοψία από μέλη του Συμβουλίου και συγκεκριμένα από τους κ.κ. Παναγιώτη Καρύδη, Γεώργιο Στεφανόπουλο, Μαρία Μιχαηλίδου, Μάρω Αδάμη και Αλέξανδρο Θεοχαρόπουλο.

Η αυτοψία θα διενεργηθεί το συντομότερο δυνατό και θα υποβληθεί σχετικό πρακτικό όσον αφορά τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού ή μη, των ανωτέρω κτισμάτων (άρθρο 6 παρ. 1γ, του Ν.3028/2002)

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
από την Πράξη με αριθ. 3/14-2-08
του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
Αθήνα 27-9-10
Ο Γραμματέας
[Signature]

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ**

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 20/3-7-2008

Αθήνα, **Πέμπτη 3 Ιουλίου 2008**, στις **3.30 μ.μ.** στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/67187/12-8-2005 και τροποποιήθηκε με τις Α5/36759/27-4-2006, Α5/39102/5-5-2006, Α5/43176/15-5-2006, Α5/61181/10-7-2006, Α5/9527/15-2-2007, Α5/36767/20-4-2007, Α5/48238/ 25-5-2007, Α5/110211/15-11-2007, Α5/110873/21-11-2007 και ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α4/Φ83/12272/1-2-2008 και Α5/27852/27-3-2008, (ΦΕΚ 134/ΥΟΔΔ/31-3-2008).

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

- 1. Θεόδωρος Δραβίλλας**
- 2. Αντώνιος Κλαδιάς**
- 3. Αντώνης Γιουρούσης**

- 4. Μαρία Μιχαηλίδου**
- 5. Άννα Κωτσοβίλη**
- 6. Μαρία Καρδαμίτση-Αδάμη**
- 7. Παναγιώτης Καρύδης**
- 8. Γεώργιος Τσάρας**

- 9. Νικόλαος Ζίας**

- 10. Εμμανουήλ Μπίρης**
- 11. Δανιήλ Ορφανουδάκης**
- 12. Γεώργιος Στεφανόπουλος**

- 13. Πολυτίμη Σαββίδου**

Γενικός Γραμματέας ΥΠ.ΠΟ. και Πρόεδρος Κ.Σ.Ν.Μ.
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους στο ΥΠ.ΠΟ.
Προϊστάμενος Δ/σης Απαλλοτριώσεων και Ακίνητης Περιουσίας του ΥΠ.ΠΟ.
Ιστορικός Τέχνης, επίτιμη Γεν.Δ/ντρια ΥΠ.ΠΟ.
Προϊσταμένη της Ε.Ν.Μ. Αττικής
Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής Ε.Μ.Π.
Πολιτικός Μηχανικός, τ.Καθηγητής Ε.Μ.Π.
Γλύπτης, λέκτορας Τμημ. Εικαστικών Τεχνών & Εφηρμοσμένων Τεχνών, Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ/κης
Καθηγητής Ιστορίας Τέχνης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αρχιτέκτονας Καθηγητής Ε.Μ.Π.
Προϊστάμενος Υ.Ν.Μ.Τ.Ε. Κυκλάδων
Αρχιτέκτων (Τμήμα Διεθνών Δραστηριοτήτων και Θεμάτων Ε.Ο.Κ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.)
Αρχιτέκτων-Μηχανικός, εκπρ. Τ.Ε.Ε.

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν προσήλθαν τα μέλη, αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο: Δ.Παλιούρας και ο αναπληρωτής του Σ.Πανταζής, Α.Θεοχαρόπουλος και ο αναπληρωτής του Α.Νακάσης.

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Αθηνά Αθανασιάδου	Προϊσταμένη της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠ.ΠΟ.
Νικόλαος Χαρκιολάκης	Προϊστάμενος της Δ.Α.Ν.Σ.Μ. του ΥΠ.ΠΟ.
Νικόλαος Μίνως	Προϊστάμενος της Δ.Σ.Α.Ν.Μ. του ΥΠ.ΠΟ.

Γραμματέας στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν η:

Μαρία Μυστακίδη Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

ΘΕΜΑ 11°

Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείων, δύο κτισμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της **Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας**, επί των οδών **Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα** (κατόπιν αυτοψίας της Επιτροπής που συγκροτήθηκε με την Υ. Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/14782/417/21.4.08)

Εισηγήτρια: **Αθηνά Αθανασιάδου**, Προϊσταμένη της Δ/σης Νεότερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς του ΥΠ.ΠΟ.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων, αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/ΦΕΑ/312/26.6.08 έγγραφο της ΔΙΝΕΣΑΚ προς το Συμβούλιο
2. Τα σχέδια, τις φωτογραφίες και τα λοιπά έγγραφα του φακέλου.
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99 (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
4. Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α').
5. Την εισήγηση της Αθηνάς Αθανασιάδου Προϊσταμένης του ΥΠΠΟ, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ: Η Επιτροπή διενήργησε αυτοψία το πόρισμα της οποίας σας είναι γνωστό. Με το πόρισμα έχουν συμφωνήσει τα 4 μέλη της Επιτροπής, ο κ. Καρύδης, η κα Καρδαμίτη, η κα Μιχαηλίδου, ο κ. Θεοχαρόπουλος, έχει διαφωνήσει ο κ. Στεφανόπουλος για τους λόγους που έχει ήδη καταθέσει για το πόρισμα των υπολοίπων.

Ν. ΖΙΑΣ: Τι πόρισμα είναι;

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ: Το πόρισμα της Επιτροπής είναι να χαρακτηριστούν τα δυο κτήρια, περισσότερη ανάπτυξη πιστεύω ότι η κα Καρδαμίτη. Θέλετε να το διαβάσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το έχουμε το πόρισμα.

Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ: Έχει κατατεθεί και αναφέρει τα εξής:

ΠΟΡΙΣΜΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Την 14 Μαΐου 2008 η επιτροπή, η οποία συγκροτήθηκε με την Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/14782/417/21-4-2008 επισκέφθηκε το χώρο της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας προκειμένου να διενεργήσει αυτοψία δια τα δυο κτίσματα που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου, έργο του αρχιτέκτονα Δημ. Καλλία και να γνωμοδοτήσει για το χαρακτηρισμό ή μη ως μνημείων.

Τα δυο κτίρια βρίσκονται στο πίσω μέρος του κεντρικού κτηρίου στα όρια του γηπέδου που συνορεύει με την Αγγλική αρχαιολογική σχολή.

Πρόκειται για το Υπόστεγο Γυμναστικής και ένα διώροφο κτίριο που στο ισόγειο στεγάζει σήμερα δυο αίθουσες νηπιαγωγείου (η αρχική τους χρήση ήταν αίθουσα πλαστικής) και στον όροφο αίθουσα τελετών. Μαζί με το ισόγειο κτίσμα των λουτρών που βρίσκεται στη συνέχεια του διώροφου κτηρίου αποτελούν μια ενότητα. Και τα τρία κτίσματα κτίστηκαν το 1929 ως προσθήκη στη Μαρασλείου Ακαδημία από τον αρχιτέκτονα Ν. Μητσάκη στο πλαίσιο του προγράμματος των σχολείων του '30. Σύμφωνα με τους μελετητές της ιστορίας της ελληνικής αρχιτεκτονικής αποτελούν "ορόσημο όχι μόνο για την (αρχιτεκτονική) παραγωγή του ίδιου του αρχιτέκτονα, αλλά και το σύνολο του σχολικού προγράμματος".

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι τα τρία κτήρια βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση.

Η φέρουσα κατασκευή τόσο του αμφιθεάτρου όσο και της στέγης του γυμναστηρίου αποτελούν πρωτοποριακές κατασκευές της εποχής του 1930. Αντίστοιχα η πρώτη απαρτίζεται από πλαίσια οπλισμένου σκυροδέματος μεγάλου ανοίγματος (άνω των 12.00 μ.) και η δεύτερη από ξύλινα ζευκτά με δυνατότητα επιβολής της κατάλληλης εφελκυστικής δύναμης προς διατήρηση στο χρόνο της ευστάθειας της στέγης.

Οι όποιες μεταγενέστερες επεμβάσεις (όπως το κλείσιμο του ανοιχτού αρχικά γυμναστηρίου με ενσωμάτωση της κιονοστοιχίας της όψης και η κατασκευή πρόσθετων τοίχων στο ισόγειο του διώροφου κτηρίου) είναι αναστρέψιμες.

Εν τούτοις τόσο τα τρία κτίρια που προαναφέραμε όπως και η όλη διαμόρφωση του υπαίθριου χώρου (υπαίθριες κερκίδες – στηθαία κ.λ.π) είναι παραμελημένα και χρειάζονται συντήρηση και ανακαίνιση. Η επιτροπή προτείνει το χαρακτηρισμό ολόκληρου του συγκροτήματος της προσθήκης του Ν. Μητσάκη στη Μαρασλείου Ακαδημία ως διατηρητέου μνημείου.

Εκτός τούτου η οικοδόμηση διώροφου σχολικού συγκροτήματος πίσω από το κτήριο της Μαρασλείου θα προκαλέσει ουσιαστική βλάβη στο ήδη κηρυγμένο μνημείο ενώ αντίθετα η

υπάρχουσα προσθήκη χαμηλή και λιτή συνδυάζεται άριστα με το νεοκλασικό κτίριο και εντάσσεται με επιτυχία στο γήπεδο. Η επιτροπή αντιλαμβάνεται πλήρως το κτιριακό πρόβλημα του 15^{ου} Δημοτικού και νηπιαγωγείου Αθηνών αλλά αυτό δεν είναι δυνατόν να ληφθεί ούτε με την αναγραφή συνθημάτων στους τοίχους (κάτι που θεωρεί απαράδεκτο και μάλιστα από μαθητές δημοτικού) ούτε πολύ περισσότερο με την κατεδάφισή τους.

Τα μέλη της Επιτροπής

1. κ. Καρύδης Παναγιώτης, Πολιτικός Μηχανικός τ. Καθηγητής του ΕΜΠ
2. κ. Καρδαμίτση – Αδάμη Μαρία, Καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ
3. κ. Μιχαηλίδου Μαρία, Ιστορικός Τέχνης, Επίτιμη Γενική Διευθύντρια του ΥΠΠΟ
4. κ. Στεφανόπουλος Παναγιώτης, Αρχιτέκτονας, Τμήμα Διεθνών Δραστηριοτήτων και Θεμάτων ΕΟΚ του ΥΠΕΧΩΔΕ
5. κ. Θεοχαρόπουλος Αλέξανδρος, Αρχιτέκτονας – Μηχανικός, Γενικός Διευθυντής ΑΜΤΕ του ΥΠΠΟ

Ν. ΖΙΑΣ: Τι εποχή ήταν;

Μ. ΑΔΑΜΗ: Είναι μεσοπόλεμος είναι κτήρια του '30. Ανήκουν στο πρόγραμμα των σχολείων του '30. Έχουν γίνει για προσθήκη στη Μαρασλείο και έχει ληφθεί αυτό υπόψη τους. Στατικά αποτελούν πραγματικά παραδείγματα για την εποχή τους, είναι ένα πλαίσιο με πολύ μεγάλο άνοιγμα που είναι το θέατρο της Μαρασλείου που δεν είχε και το γυμναστήριο της Μαρασλείου το οποίο σήμερα το έχουν κλείσει.

Υπήρχε και μια πάρα πολύ καλή διαμόρφωση η οποία εν μέρει έχει κλείσει, δηλαδή υπήρχε μια μικρή πισίνα που έχει καταστραφεί σήμερα. Υπάρχει φθορά στα στοιχεία του υπαίθριου χώρου και αυτή είναι μια φθορά από εγκατάλειψη όχι από φθορά φυσική, είναι εγκαταλελειμμένο. Υπάρχουν αμφιθεατράκια που κατεβαίνουν και τα οποία τα έχουν αφήσει στην τύχη τους. Κατά τα άλλα τα κτήρια είναι πάρα πολύ καλά. Εκτός τούτου στην περίπτωση που θα χτιστεί εκεί ένα σχολείο το όμορο οικόπεδο είναι της Αρχαιολογικής Σχολής, θα σηκωθεί ένα ύψος πάνω από τη Μαρασλείο που θα είναι μεγάλο πρόβλημα για το ίδιο το Μαρασλείο. Ότι και να είναι έτσι κι αλλιώς τα κτήρια πρέπει να κριθούν διατηρητέα κατά την άποψή μου.

Π. ΚΑΡΥΔΗΣ: Θα ήθελα να συμπληρώσω για την αξία από στατικής πλευράς που έχουν και τα δυο κτήρια, διότι το ένα είναι εξοπλισμένου σκυροδέματος μια πρωτοποριακή κατασκευή της εποχής που έγινε, σπάνιο για την εποχή εκείνη πολύ μεγάλου ανοίγματος και πράγματι διατηρείται μέχρι σήμερα σε εξαιρετική κατάσταση. Παρόμοια παρατήρηση ισχύει και για την ξύλινη στέγη, η οποία θα μπορούσα να πω ότι είναι κι αυτή πρωτοποριακή για το στατικό σύστημα το οποίο μπορεί να έχει μια άντωση, ανάλογα με τις θερμοκρασιακές συστολο-διαστολές και ανάλογα με το πέρασμα του χρόνου, που μπορεί με μια βίδα –όπως παρατήρησα- να έρχεται στη θέση του, να ανεβαίνει και πραγματικά είναι μια κατασκευή πρωτοποριακή. Γι' αυτό τον λόγο όπως ήδη έχουμε εφαρμόσει σε άλλες περιπτώσεις και μόνο από πλευράς στατικής, πέρα των αρχιτεκτονικών λόγω της ιστορίας της τεχνολογίας που λέει και ο κ. Μπίρης, θα πρέπει να τα χαρακτηρίσουμε ως διατηρητέα και τα δυο κτήρια.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Κύριε Πρόεδρε θα ήθελα να προσθέσω ότι ειδικά για το γυμναστήριο, έχει κάνει μια πάρα πολύ καλή ένταξη θα έλεγα ο Μητσάκης, προσπαθώντας να συνδυάσει – πράγμα που έχει πετύχει- τη λογική και τη μορφολογία των παλιών γυμναστηρίων, παραδείγματος χάριν του Φωκιανού γυμναστηρίου, με νέα στοιχεία όμως κατασκευαστικά, έτσι, που να μπορέσει να δέσει αυτό το νέο κτήριο και με τη Μαρασλείο που είναι μιας εποχής και με τη σύγχρονη αρχιτεκτονική του μοντέρνου τμήματος.

Ν. ΖΙΑΣ: Τώρα λειτουργεί το σχολείο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λειτουργεί.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Το σχολείο αυτή τη στιγμή είναι ένα έξτρα σχολείο, δεν είναι το Μαρασλείο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Είναι ένα έξτρα σχολείο που δεν είχε αλλού να πάει και το έβαλαν εκεί σε παραπήγματα και το οποίο μεταχειρίζεται το γυμναστήριο και την αίθουσα

τελετών της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ποιο είναι; Το 15^ο;

Μ. ΑΔΑΜΗ: Νομίζω, δεν θυμάμαι τον αριθμό. Υπάρχει λίγο πιο πέρα πίσω από το άγαλμα του Βενιζέλου όλο το μεγάλο εκείνο οικόπεδο της εκκλησίας το οποίο χωράει κι ένα σχολείο,

που είναι σήμερα το εκκλησιαστικό Λύκειο, εάν θέλαμε έτσι. Αλλά όταν κηρύσσουμε διατηρητέο δεν μπορούμε να λύσουμε τα προβλήματα.

Γ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Με συγχωρείτε, επειδή είχα βγει έξω και ήταν κάποια άλλα θέματα και δεν ήξερα ότι συζητείται αυτό το θέμα. κατ' αρχήν τι συζητάμε; Το πόρισμα αν είναι δεκτό; Ακούγονται κάποιες απόψεις από μικροφώνου άρα δεν διαβάστηκε, η δική μου άποψη σχετικά ως μέλος της Επιτροπής αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Απουσιάζατε από την αίθουσα. Πείτε ό,τι θέλετε.

Γ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Ωραία, διαβάζω:

«...Το μέλος της Επιτροπής ο κ. Στεφανόπουλος διαφωνεί με τα προαναφερθέντα στο παρόν πόρισμα και διαφοροποιείται ριζικά και κρίνει ότι τα εξεταζόμενα κτήρια ως νεότερα των τελευταίων 100 ετών, δεν έχουν τις προϋποθέσεις και για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για να κηρυχθούν μνημεία. Εσφαλμένα τα υπό κρίση κτίσματα φέρονται ως προσθήκη στο κτήριο της Μαρασλείου Ακαδημίας δεν πρόκειται για προσθήκη αλλά για νέα ανεξάρτητα κτίσματα που ανεγέρθησαν στον αύλειο χώρο, στο πίσω μέρος του οικοπέδου και σε απόσταση από το υφιστάμενο κτήριο της Ακαδημίας. Προφανώς τα κτίσματα αυτά κατασκευάστηκαν ως βοηθητικά ή συμπληρωματικά για να καλύψουν νέες ανάγκες του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού συγκροτήματος και δεν συνδέονται με το γενικότερο σχολικό πρόγραμμα της περιόδου εκείνης». Δηλαδή τα κτίσματα αυτά δεν κατανοώ γιατί θα πρέπει να εντάσσονται στο πρόγραμμα. Έγιναν δυο κτίσματα προκειμένου να ενισχύσουν το συγκεκριμένο κτήριο από κάποιες ελλείψεις αυτά είναι τα χαρακτηριστικά. Οι όποιες ερμηνείες έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς για τα κτίσματα αυτά σε σχέση με τις προθέσεις του αρχιτέκτονα, προσεγγίσεις της αρχιτεκτονικής σύνθεσης του αείμνηστου αρχιτέκτονα Ν. Μητσάκη, προσωπικά δεν τις συμμερίζομαι.

Έχω την άποψη ότι τα κτήρια αυτά αντιμετωπίστηκαν από το μελετητή ως βοηθητικά ή συμπληρωματικά. Ως προς τη χρήση τους κτίσματα τα οποία τοποθέτησε ορθά στο πίσω μέρος του οικοπέδου χωρίς ιδιαίτερες αναφορές σε τάξεις, ρεύματα και κινήματα. Δεν διέκρινα ούτε καν προσπάθεια κάποιας λογικής αναφοράς ή συσχέτισης της ύπαρξής τους σε σχέση με το υφιστάμενο κτήριο και τον περιβάλλοντα χώρο. Με επιφύλαξη αναφέρω εκ των όσων γνωρίζω ούτε ο ίδιος ο αείμνηστος αρχιτέκτονας Νικόλαος Μητσάκης είχε τοποθετηθεί ως προς τα κτίσματα αυτά και τι αντιπροσώπευαν.

Όσον αφορά την εν γένει δομική κατάσταση των εν λόγω κτισμάτων πέρα από τις διαβρώσεις και τις φθορές που έχουν υποστεί από την πολυετή χρήση τη χαρακτηρίζω παρωχημένη, εννοώ ότι οι κατασκευές αυτές έγιναν με άλλες παραδοχές και αντισεισμικούς κανονισμούς οι οποίοι στην πορεία κρίθηκαν ανεπαρκείς και δεν ισχύουν πλέον μετά τις εμπειρίες και τα σοβαρά σεισμικά συμβάντα στη χώρα μας, από τα οποία θρηνήσαμε πολλά θύματα τα τελευταία χρόνια, η πολιτεία έχει θεσπίσει νέο πλήρη αντισεισμική κανονισμό για αντισεισμική θωράκιση των κτηριακών κατασκευών και γενικότερα των δομικών έργων.

Επίσης επιγραμματικά θα αναφέρω την παντελή έλλειψη θερμομόνωσης, παθητικής πυροπροστασίας, κατασκευές εξυπηρέτησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και άλλες υποχρεωτικές απαιτήσεις που έχουν θεσμοθετηθεί με το νέο και ισχύοντα κτιριοδομικό κανονισμό. Μετά την παύση της λειτουργίας του κεντρικού κτηρίου ως εκπαιδευτικού Ιδρύματος, τα κτίσματα αυτά έχουν απωλέσει καθ' ολοκλήρου τον αρχικό τους ρόλο, την αρχική τους χρήση και το σκοπό που κατασκευάστηκαν. Σήμερα δυστυχώς εκ των όσων αντίκρισα θλίβομαι. Οι κατασκευές αυτές τα κτίσματα αυτά χρησιμοποιούνται βασικά ως νηπιαγωγείο και το υπόστεγο ως χώρος πολλαπλών χρήσεων του δημοτικού σχολείου του οποίου οι αίθουσες διδασκαλίας είναι σε μεταλλικούς οικίσκους κοντέινερς προσωρινής αποκατάστασης σεισμοπλήκτων από τους καταστρεπτικούς σεισμούς του 1999 τοποθετημένους στον αύλειο χώρο της Μαρασλείου.

Για τη σημερινή χρήση των κτισμάτων θα αποφύγω χαρακτηρισμούς, θα περιοριστώ μόνο στο ακατάλληλο. Τα κτήρια αυτά είναι εκτός κλίμακας των μικρών μαθητών και εκτός προδιαγραφών των κτηρίων για νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο.

Συμπέρασμα κατόπιν των όσων προανέφερα, περιοριζόμενος στα εξεταζόμενα κτήρια έξω από ερμηνείες για προθέσεις του μελετητή, δεν παρουσιάζουν τίποτε το αξιόλογο και ιδιαίτερο από άποψη αρχιτεκτονική, καλλιτεχνική, ιστορική, λαογραφική ή άλλη. Δεν αποτελούν σημεία αναφοράς ούτε μπορούν να θεωρηθούν ορόσημα καμίας αρχιτεκτονικής περιόδου ή ρεύματος. Ο σκοπός της ανέγερσης των κτισμάτων αυτών έχει παρέλθει, τα κτίσματα αυτά έχουν απωλέσει το ρόλο τους μετά την παύση της λειτουργίας της Ακαδημίας, την οποία συμπλήρωναν και εξυπηρετούσαν. Θέλω να πιστεύω ότι και η επίσημη πολιτεία κινήθηκε στην ίδια κατεύθυνση όταν χαρακτήριζε ως μνημείο μόνο το κεντρικό κτήριο της Μαρασλείου

Ακαδημίας και τα εξεταζόμενα από την παρούσα Επιτροπή κτίσματα, τα άφηνε εκτός όντας στο ίδιο οικόπεδο».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε κ. Στεφανόπουλε. Τελευταία κουβέντα πριν έρθει η παράσταση από την κα Αδάμη.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Δεν θα σχολιάσω την κριτική του κ. Στεφανόπουλου διότι ο καθένας μας έχει την κρίση του και κάνει την κριτική του και είναι απολύτως σεβαστή.

Αυτό που όμως πρέπει να διορθώσω, γιατί ως υπεύθυνη των αρχείων νεοελληνικής αρχιτεκτονικής γνωρίζω πολύ καλά το αρχείο του Νικολάου Μητσάκη, είναι λάθος ότι ο Νικόλαος Μητσάκης δεν εκτιμούσε αυτά τα κτήρια. Αντιθέτως συνοδεύει και με κείμενα αυτά τα κτήρια που προσδιορίζει και εκτιμά ιδιαίτερα το έργο του αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μάλιστα. Καλέστε την παράσταση.

Στο σημείο αυτό προσήλθαν η κα Βίκυ Μπενετάτου Διευθύντρια μελετών του ΟΣΚ, ο κ. Παναγιώτης Ναυπλιώτης Γενικός Διευθυντής Έργων ΟΣΚ, ο κ. Νικόλαος Σακαρέλος Πρόεδρος σχολικής Επιτροπής του σχολείου πολιτικός μηχανικός, ο κ. Νίκος Ζούκης Διευθυντής 15^{ου} δημοτικού σχολείου, η κα Τουροζόπουλου Αργυρώ υποδιευθύντρια του σχολείου και ο κ. Σόλων Κρασσόπουλος Πρόεδρος γονέων και κηδεμόνων του σχολείου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πείτε μας από την πλευρά του σχολείου τι επιθυμείτε σε σχέση με το εξεταζόμενο θέμα.

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Εκείνο που θέλουμε να θέσουμε υπόψη του Συμβουλίου για να συμβάλω σε μια πιο σφαιρική πληροφόρηση του ζητήματος αυτού, το αυτονόητο για μας είναι να διεκδικούμε ένα σχολείο, το οποίο θεωρείται δυστυχώς αυτονόητο αλλά ποτέ δεν έχει υλοποιηθεί εδώ και 40 χρόνια. Αυτό είναι το πρώτο, θέμα που νομίζω ότι το ξέρετε όλοι. Δυο στοιχεία θα ήθελα να προσθέσω σε όλη αυτή την προσπάθεια που γίνεται από το Συμβούλιό σας κι εμείς κάναμε μια σχετική έρευνα βιβλιογραφική για τα δυο αυτά κτήρια και εκείνο που διαπιστώσαμε μέσα από την ερευνητική μας προσπάθεια είναι ότι αυτά τα δυο κτήρια δεν συνδέονται με το νεοκλασικό κτήριο της Μαρασλείου. Πράγματι ανήκουν σε ένα πάρα πολύ σημαντικό πρόγραμμα που είχε γίνει στη δεκαετία του '30 όπου χτίστηκαν 4.000 κτήρια, αλλά το θέμα είναι ότι είναι ένα τμήμα μόνο και επίσης ότι υπάρχουν άλλα 3.999 κτήρια στα οποία ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός και η φιλοσοφία των αρχιτεκτόνων που ήταν πάρα πολύ σημαντική, φαίνονται πάρα πολύ πιο ανάγλυφα και αυτά τα κτήρια δεν κινδυνεύουν από κατεδάφιση.

Σε αυτή την κατεύθυνση θα θέλαμε να το σκεφτείτε και από τη διάσταση για να λυθεί επιτέλους το αυτονόητο δυστυχώς πρόβλημα εν έτη 2008 της στέγασης του σχολείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η πλευρά του ΟΣΚ τι επιθυμεί;

Π. ΝΑΥΠΛΙΩΤΗΣ: Θα ήθελα να σας πω λίγα λόγια γι' αυτά τα κτήρια. Με απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΕΧΩΔΕ της Γενικής Διεύθυνσης Πολεοδομίας έκρινε τα δυο κτήρια ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και ως εκ τούτου δεν έχει καμία αντίρρηση για την κατεδάφισή τους.

Δεύτερον η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού με εισήγησή της από ό,τι γνωρίζουμε αναφέρει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που επιβάλλουν οι διατάξεις του άρθρου 6 του Νόμου 2002 για το χαρακτηρισμό των δυο κτηρίων ως μνημείων.

Αυτές οι απόψεις των αρμοδίων φορέων μας βρίσκουν πλήρως σύμφωνους. Διότι πρώτον τα δυο κτήρια αυτά ως γνωστόν έχουν κατασκευαστεί πριν το 1945 βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο του νεοκλασικού κτηρίου του Μαρασλείου διδακτηρίου, το οποίο με ΦΕΚ το 1972 είχε χαρακτηριστεί διατηρητέο και σημειωτέον τότε θα έπρεπε και αυτά τα δυο, να είχαν χαρακτηριστεί διατηρητέα εάν πληρούσαν όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Τα δυο αυτά κτήρια ορθώς κατά την άποψή μας δεν χαρακτηρίστηκαν διατηρητέα γιατί δεν αποτελούσαν μορφολογικά συνοδευτικά κτήρια με το υπάρχον νεοκλασικό διατηρητέο κτήριο της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, αλλά είχαν κατασκευαστεί για να εξυπηρετήσουν ορισμένες ανάγκες των μαθητών του σχολείου.

Τα κτήρια αυτά όπως είδε και η αρμόδια Επιτροπή σας έχουν υποστεί επισκευές ανεξέλεγκτες και μετατροπές που τα έχουν αλλοιώσει με συνέπεια σήμερα να μην διαθέτουν αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία της αυθεντικής μορφής τους.

Ο ΟΣΚ έχοντας υπόψη όλα αυτά τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη:

1. το σοβαρό στεγαστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές των σχολείων που εν έτη 2008 βρίσκονται σε προκατασκευασμένες αίθουσες εντός του περιβάλλοντος χώρου του Μαρασλείου διδακτηρίου,

2. την αδυναμία εξεύρεσης ουδεμιάς άλλης λύσης στέγασης των μαθητών του σχολείου εντός του σχολικού διαμερίσματος στην υπάρχουσα περιοχή,
3. την παραχώρηση που μας έκανε με ομόφωνη απόφαση η Σύγκλητος του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου για ανέγερση σχολικού κτηρίου εντός του χώρου,
4. την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που ανέθεσε στον ΟΣΚ να ανεγείρουμε τα κτήρια αυτά για να στεγάσουν τα παιδιά

προχώρησε σε μια μελέτη εφαρμογής του έργου. Η μελέτη αυτή είναι πλήρης και καλύπτει όλο το κτηριολογικό πρόγραμμα για τις ανάγκες των μαθητών του 15^{ου} δημοτικού και νηπιαγωγείου Αθηνών.

Σημειωτέον η τοποθέτηση αυτών των κτηρίων στη μελέτη είναι τέτοια, που να μην αντιστρατεύεται στην ανάδειξη της μορφής του υπάρχοντος διατηρητέου νεοκλασικού κτηρίου του Μαρασλείου διδασκαλείου.

Η επιλογή αυτή εξασφαλίζει τη δυνατότητα να αναπτυχθεί ικανοποιητικά και ο αύλειος χώρος για τον αυλισμό και τις αθλοπαιδιές των μαθητών. Η δε εξωτερική όψη των κτηρίων αυτών ουδόλως επισκιάζει τη μορφή του υπάρχοντος νεοκλασικού κτηρίου, αλλά αναδεικνύει τη συνύπαρξη ενός μοντέρνου σύγχρονου διδακτηρίου με το υπάρχον διατηρητέο.

Προσωπικά θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για τη δυνατότητα που μας δώσατε να σας εκφράσουμε τις απόψεις μας, που με την απόφασή σας θα λύσουν το σοβαρό αυτό στεγαστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές του 15^{ου} δημοτικού και 15^{ου} νηπιαγωγείου Αθηνών. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μια ερώτηση στο Διευθυντή κ. Ζούκη. Πόσα παιδιά έχει το σχολείο σας;

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Αυτή τη στιγμή ο αριθμός των παιδιών είναι 132 και οι εγγραφές στην Α' τάξη μας ανεβάζουν σε 140 περίπου τη νέα χρονιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Από ποιες περιοχές προέρχονται οι μαθητές σας;

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Είναι όλοι από την περιοχή του Κολωνακίου, είναι μέσα στα διοικητικά και γεωγραφικά όρια του σχολείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχουν διδάκτρα στο σχολείο;

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχει οχήματα μεταφοράς προσωπικού ή μαθητών το σχολείο σας;

Ν. ΖΟΥΚΗΣ: Όχι. Τα δικά μας παιδιά επειδή είναι παιδιά της περιοχής, έρχονται με τα πόδια, όπως το είπα και την άλλη φορά και πρέπει να επισημάνω ότι η περιοχή του Κολωνακίου δεν έχει ένα δημόσιο σχολείο για τα παιδιά της περιοχής. Δεν υπάρχει. Και το σχολείο της περιοχής είναι το 15^ο δημοτικό σχολείο το οποίο παλεύει από το 1964 τουλάχιστον.

Είναι ένα σχολείο που έχει ιδρυθεί το 1895 υπήρχε πρώτα στην περιοχή Ρηγίλλης μεταφέρθηκε στην Καρνεάδου και στη συνέχεια μπήκε στο μαρσαλειακό χώρο. Είναι ένα σχολείο πάρα πολύ ιστορικό, είναι ένα σχολείο το οποίο αγκαλιάζει η τοπική κοινωνία και πραγματικά προσπαθούμε όλοι μας να προσφέρουμε στην τοπική κοινωνία ένα δημόσιο σχολείο που της αξίζει. Αυτός είναι ο στόχος μας.

Ν. ΖΙΑΣ: Είπατε ότι υπάρχει μελέτη για την ανέγερση νέου διδακτηρίου;

Π. ΝΑΥΠΛΙΩΤΗΣ: Μάλιστα.

Ν. ΖΙΑΣ: Το οποίο τοποθετείται που ακριβώς;

Π. ΝΑΥΠΛΙΩΤΗΣ: Το έχουμε τοποθετήσει πολύ πιο πίσω, μπορεί να σας τα πει η Διευθύντρια μελετών ώστε να αναδείξει.

Β. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Έχει εκπονηθεί ήδη μελέτη η οποία είναι με τη σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και προκειμένου να μην ενοχλήσουμε το διατηρητέο κτήριο το κεντρικό, έχουμε μελετήσει το κτήριό μας σε σχήμα «Γ». Η μία πλευρά είναι στην οδό Αλωπεκής στη ρυμοτομική γραμμή προς την πλευρά Αλωπεκής και η άλλη το «Γ» είναι στο όμορο, το ένα είναι προς τον «Ευαγγελισμό» και η άλλη πλευρά είναι στο όμορο εκεί που βρίσκονται σήμερα τα δυο κτήρια τα οποία θέλουμε να κατεδαφίσουμε.

Η μελέτη μας αυτή βασίστηκε στο σημείο αυτό έτσι ώστε να είμαστε όσο το δυνατό πιο απόμακρυσμένοι από το διατηρητέο κτήριο και να μην έρθουμε με ένα άλλο κτήριο καινούργιο να χαλάσουμε την εικόνα του κοσμήματος πραγματικά που είναι η Μαρασλείος.

Ενώ τα άλλα κτήρια παρ' όλο που είναι του αρχιτέκτονα Μητσάκη, δεν χαρακτηρίζονται από κάτι το ιδιαίτερο σήμερα και βέβαια θα πρέπει να πω ότι όλοι οι αρχιτέκτονες έχουμε τις καλές μας στιγμές και τις αδιάφορες. Θεωρούμε ότι τα κτήρια αυτά ανήκουν σε αδιάφορες στιγμές του Μητσάκη. Εμείς σαν ΟΣΚ το λέμε.

N. ΖΙΑΣ: Πάντως αυτή η εναλλαγή των κυλινδρικών κίωνων με τα ανοίγματα και τα πλαίσια μπροστά είναι μια όχι πολύ συνηθής και κατά τη γνώμη μου επιτυχής.

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Δεν φαίνονται καθόλου τα κτήρια αυτά. Από το δρόμο απ' έξω δεν φαίνονται καθόλου, πρέπει να μπεις μέσα στο κτήριο στον αύλειο χώρο και να πας στο πίσω μέρος για να τα δεις.

N. ΖΙΑΣ: Τι ύψος έχει;

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Τα κτήρια αυτά από την πλευρά του «Ευαγγελισμού» είναι διώροφα, εκμεταλλευόμαστε δε και την υψομετρική διαφορά που υπάρχει και από την πλευρά του ομόρου είναι τριώροφο.

N. ΖΙΑΣ: Είπατε αν κατάλαβα καλά ότι καλύπτει ένα μέρος των...;

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Εκεί που είναι τα κτήρια, εννοείται τα κτήρια τα οποία προτείνουμε να καταδεφιστούν τα καλύπτουμε. Καλύπτεται όλη η επιφάνεια, δηλαδή είναι σε ένα «Γ» πίσω.

N. ΖΙΑΣ: Δηλαδή δεν μπορούσε να ενταχθεί κανένα από αυτά μέσα στο νέο πρόγραμμα;

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Όχι. Δυστυχώς δεν μπορούν να ενταχθούν.

N. ΖΙΑΣ: Το σημαντικότερο κατά τη γνώμη μου είναι το υπόστεγο ως μορφολογία.

B. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Δεν μπορούν να ενταχθούν.

N. ΖΙΑΣ: Και κάτι άλλο. Είπατε ότι δεν είχε σχολείο το Κολωνάκι. Η Μαράσλειος δεν είχε πρότυπο σχολείο; Γιατί Παιδαγωγική Ακαδημία χωρίς πρότυπο σχολείο δεν γίνεται.

N. ΖΟΥΚΗΣ: Να σας απαντήσω σε αυτό γιατί όντως χρειάζεται μια διευκρίνιση. Εκεί λειτουργούν τα πειραματικά σχολεία. Τα πειραματικά σχολεία έχουν ένα ειδικό καθεστώς εισαγωγής των παιδιών σε αυτά, δηλαδή μπαίνουν παιδιά με κλήρωση από όλο το λεκανοπέδιο. Δηλαδή η δυνατότητα συμμετοχής φοίτησης στα πειραματικά σχολεία γίνεται με κλήρωση. Αυτό στερεί τη δυνατότητα αρκετών παιδιών της περιοχής να μπουν σε αυτά.

M. ΑΔΑΜΗ: Μια διευκρίνιση: σας ρώτησα που μπαίνουν τα νέα κτήρια και λέτε «πολύ πιο πίσω». Θεωρώ ότι είναι μάλλον αδύνατο να πάει πιο πίσω, γιατί πιο πίσω μπαίνετε στην αρχαιολογική Σχολή. Είστε περασιά στο όμορο, δεν είναι δυνατό να πάει πιο πίσω.

Το άλλο που θα ήθελα να πω είναι ότι κατ' αρχήν δεν είναι προφανώς το μοναδικό, γιατί και το σχολείο του Πικιώνη στα Πευκάκια θεωρείται σχολείο του Κολωνακίου. Δεν είναι ένα το σχολείο του Κολωνακίου.

N. ΖΟΥΚΗΣ: Είναι σε άλλη περιοχή.

M. ΑΔΑΜΗ: Η Νεάπολη δεν είναι υπάρχει ως περιοχή επισήμως και ανήκει στο Κολωνάκι. Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Βεβαίως είναι με ένα κύκλο με τη δυνατότητα που έχει το παιδί του δημοτικού να πάει, επειδή είναι κέντρο το σχολείο, το υπόλοιπο κομμάτι πιάνει την επάνω περιοχή του Κολωνακίου, η χτιστή πέτρα του Κλεάνθη και όλη αυτή την περιοχή εξυπηρετείται, ένα κομμάτι του Κολωνακίου όχι όλο. Δεν ρωτάω όμως αυτό. Αυτό που θέλω να σας ρωτήσω όμως είναι: αυτή τη στιγμή αυτό που με ενδιαφέρει και θα ήθελα να μάθω είναι από τη στιγμή που η Παιδαγωγική Ακαδημία έχει φύγει από το Μαράσλειο κι έχει πάει στο Πανεπιστήμιο ως Τμήμα Παιδαγωγικό, στο Μαράσλειο φιλοξενούνται τα πειραματικά. Δεν υπάρχει κενός χώρος; Τώρα δηλαδή δεν υπάρχει ο περισσευούμενος κενός χώρος που κάλυπτε τις τάξεις της Παιδαγωγικής Ακαδημίας που δεν λειτουργεί πια, δεν θα μπορούσε να παραχωρηθεί το σχολείο;

N. ΖΟΥΚΗΣ: Να σας απαντήσω. Να κάνουμε άλλη μια διευκρίνιση γιατί ο χώρος αυτός είναι πραγματικά πολύπλοκος και πολυδιάστατος. Η κατάργηση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας δημιούργησε τα Παιδαγωγικά Τμήματα, πολύ σωστά. Ωστόσο υπάρχει κι ένας άλλος θεσμός, ο θεσμός της μετεκπαίδευσης των δασκάλων. Για να σας πω και το ιστορικό αυτής της υπόθεσης, να σας πω το εξής: επειδή έφευγε η Παιδαγωγική Ακαδημία υπήρχε πρόβλημα για το κτήριο γιατί ξέρετε ότι είναι προσφορά της Μονής Πετράκη με συγκεκριμένο κωδικέλο. Τότε λοιπόν το ελληνικό κράτος το Υπουργείο έφερε τη μετεκπαίδευση των δασκάλων σε αυτό το χώρο. Το 1995 η μετεκπαίδευση των δασκάλων μπήκε κι αυτή σε πανεπιστημιακό πλέον επίπεδο, είναι άλλος θεσμός ο οποίος λειτουργεί εκεί και έχει ξεχωριστές ανάγκες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει άλλη ερώτηση; Δεν θέλω να υπάρχει άλλη ερώτηση. Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο πέρα των όσων ακούσαμε; Παρακαλώ.

A. ΤΟΥΡΟΖΟΠΟΥΛΟΥ: Εγώ θα μιλήσω πέρα από αυτά που συζητάτε εσείς όσον αφορά τα κτηριακά. Ως εκπαιδευτικός του σχολείου που είμαι 12 χρόνια στο σχολείο θεωρώ ότι αυτή τη φορά ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Γιατί έρχομαι εγώ σε επαφή με 140 παιδιά κάθε μέρα, θα μπορούσα όταν δημιουργήθηκε το πρόβλημα -γιατί έχω 23 χρόνια υπηρεσία- να φύγω και να πω «δεν βαριέσαι, θα πάω σε ένα άλλο σχολείο» κι όμως έμεινα σε αυτό το σχολείο γιατί το θεωρώ αδικία, ένα σχολείο της γειτονιάς να μην στεγάζεται.

Θα ήθελα να είμαι κοντά στους μαθητές μου, κοντά στους γονείς, έχουν μια δυναμική, συμβιώνουμε με δύσκολες συνθήκες με δράσεις σε αυτά τα λυόμενα και παιδιά και εκπαιδευτικοί έχουμε αυτό το όνειρο: ένας χώρος να στεγαστεί το σχολείο. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πείτε μας κι εσείς.

Ν. ΣΑΚΑΡΕΛΟΣ: Εγώ είμαι μηχανικός δεν θα σας μιλήσω με αυτή μου την ιδιότητα. Σας έχουμε υποβάλλει υπομνήματα από τις έρευνες που κάναμε από βιβλιογραφία, όπου οι απόψεις μας συνοψίζονται κυρίως στο ότι τα δυο υπό κατεδάφιση κτήρια, αποτελούν προσθήκη στο νεοκλασικό αριστούργημα. Αλλά βέβαια δεν είμαστε εμείς οι αρμόδιοι και αξιόπιστοι θεσμοθετημένοι φορείς για να κρίνουμε, εσείς έχετε τον κύριο λόγο.

Θα σας μιλήσω εξ ονόματος της σχολικής κοινότητας. Το σχολείο έχει ιδρυθεί από ότι έχει προαναφερθεί το 1895. Μετά από παλινωδίες δεκαετιών έχουμε κατορθώσει ώστε όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, δηλαδή το Υπουργείο Παιδείας, ο φερόμενος ως ιδιοκτήτης Πανεπιστήμιο των Αθηνών, τα διάφορα άλλα Υπουργεία ΥΠΕΧΩΔΕ κλπ., να συναινούν και να έχουμε προσανατολιστεί στο ότι είναι δυνατή η ανέγερση αυτών των δυο διδακτηρίων μετά την κατεδάφιση βέβαια των υπό κρίση κτηρίων.

Θα ήθελα να εκφράσω την κοινωνία και να σας πω ότι υπάρχει πλέον –σας το ανέφερα και την άλλη φορά– ένα εκρηκτικό μίγμα και αυτό αποτελεί και την προσωπική μου άποψη: δηλαδή δεν είναι δυνατό μετά από 40 ή 50 ή και 100 χρόνια να βρισκόμαστε στο σημείο όλοι, εμείς εσείς τα Υπουργεία και να μην μπορούμε να πάρουμε μια απόφαση, να στεγάσουμε τα παιδιά. Γιατί εντάξει θα μπορούσε να πει κανείς ότι αποτελεί στοιχείο πολιτισμού να μην γκρεμιστούν δυο μνημεία. Συμφωνούμε όλοι σε αυτό και βέβαια περισσότερο από όλους εσείς κι εμείς. Όμως άλλο δείγμα πολιτισμού θα αποτελούσε να μην σκαρφαλώνει ο αρουραίος στην πλάτη του δασκάλου! Γιατί αν εσείς που επισκεφθήκατε αξιότιμα μέλη της Επιτροπής θα είδατε υπό τι άθλιες συνθήκες λειτουργούν αυτά τα σχολεία και πολύ περισσότερο τα παιδιά που μπορεί ένα στέγαστρο να τους προστατεύει από την ψιχάλα την περίοδο της γυμναστικής, όμως οι κανονικές συνθήκες στο κυρίως σχολείο όταν πλημμυρίζει είναι πολύ δυσμενέστερες από την ωφέλεια που θα έχουμε, αν προστατευτούν με τη βοήθεια του στεγάστρου. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μάλιστα. Πείτε μας κι εσείς για να κλείσουμε.

Β. ΜΠΕΝΕΤΑΤΟΥ: Εγώ θα ήθελα απλώς να πω ότι για δημοτικά σχολεία, οι μαθητές των δημοτικών σχολείων θα πρέπει να βρίσκονται σε μια απόσταση μέχρι 500 μ. από το σχολείο προκειμένου τα παιδιά αυτά να έρχονται με τα πόδια στο σχολείο. Με το δεδομένο αυτά τα παιδιά γύρω – γύρω έχουμε πρόβλημα. Η επιθυμία του Οργανισμού είναι να στεγάσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα παιδιά αυτά, χωρίς βέβαια να δημιουργούμε πρόβλημα στην αρχιτεκτονική μας κληρονομιά. Σε καμία περίπτωση δεν είναι κάτι που θέλουμε. Απλά θεωρούμε ότι τα κτήρια αυτά δεν χαρακτηρίζονται ιδιαίτερα. Σας ευχαριστούμε πολύ.

Σ. ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Εγώ τελειώνοντας θα ήθελα να σας πω ότι τα παιδιά μας 4 χρόνια στα προκάτ έκαναν τις λαμαρίνες να ανθίσουν! Στα χέρια σας είναι να διατηρήσετε αυτό τον ανθό. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε. Μπορείτε να αποχωρήσετε. Γεια σας.

Στο σημείο αυτό αποχώρησαν η κα Βίκυ Μπενετάντου Διευθύντρια μελετών του ΟΣΚ, ο κ. Παναγιώτης Ναυπλιώτης Γενικός Διευθυντής Έργων ΟΣΚ, ο κ. Νικόλαος Σακαρέλος Πρόεδρος σχολικής Επιτροπής του σχολείου πολιτικός μηχανικός, ο κ. Νίκος Ζούκης Διευθυντής 15^{ου} δημοτικού σχολείου, η κα Τουροζόπουλου Αργυρώ υποδιευθύντρια του σχολείου και ο κ. Σόλων Κρασσόπουλος Πρόεδρος γονέων και κηδεμόνων του σχολείου

Μ.ΑΔΑΜΗ: Προφανώς έχουν απόλυτο δίκιο ότι χρειάζονται σχολείο. Το σέβομαι και το εκτιμώ αφάνταστα. Τώρα, πόσα από τα παιδάκια του Κολωνακίου πάνε ή δεν πάνε, δεν ξέρω και δεν με αφορά. Πρέπει η κάθε γειτονιά να έχει σχολείο.

Ν. ΖΙΑΣ: Είναι πολύ δύσκολο να πάει από άλλη περιφέρεια.

Μ. ΑΔΑΜΗ: Δεν είναι τόσο δύσκολο, έχει το λογαριασμό του τηλεφώνου, τα ξέρουμε. Αλλά δεν είναι αυτό που μας αφορά. Πρέπει να υπάρχει. Το θέμα είναι ότι αυτά τα ακίνητα ακριβώς είναι μνημεία και έχουν τις προϋποθέσεις. Δεν ξέρω εάν θα μπορούσαμε, αυτό που λέω δεν με βρίσκει απόλυτα σύμφωνη –οφείλω να το ομολογήσω– αλλά υπάρχει ένας χώρος προς την πλευρά του «Ευαγγελισμού» και στην Πατριάρχου Ιωακείμ, που βεβαίως θα επιφέρει κάποια σχετική βλάβη στο διατηρητέο γιατί θα του φάει τον αύλειο χώρο ένα

μεγάλο κομμάτι, όπου θα μπορούσε να χτιστεί. Εκεί που αυτή τη στιγμή είναι τα λυόμενα θα μπορούσε να χτιστεί ένα χαμηλό διώροφο κτήριο, δηλαδή μιλάμε για 6 τάξεις. Θα μπορούσε να είναι 3 τάξεις κάτω και 3 επάνω και οι υπόλοιποι χώροι, η αίθουσα τελετών που θέλουν να κάνουν και το γυμναστήριο κλπ., να εξυπηρετούνται από τις υπάρχουσες όπως ήταν. Αυτό θα μπορούσε ίσως χωρίς μεγάλο πρόβλημα να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τέλος με τη συζήτηση να προχωρήσουμε. Κυρίες και κύριοι παρακαλώ, θέτω σε ψηφοφορία. Ποια μέλη είναι σύμφωνα με το πόρισμα της Επιτροπής που διενήργησε την αυτοψία, το οποίο κατά πλειοψηφία κατέληξε το να προτείνει στο Συμβούλιό μας το χαρακτηρισμό των 2 κτηρίων ως μνημείων. Ποια μέλη είναι υπέρ του χαρακτηρισμού; Είναι 10 μέλη. Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία, μειοψηφούντων του κ. Ζία, της κας Σαββίδου και του κ. Στεφανόπουλου, υπέρ του χαρακτηρισμού ως μνημείων των 2 κτισμάτων.

Παρακαλώ εμβόλιμα πριν συνεχίσουμε τη συζήτηση, μου διέφυγε εμένα ολοκληρώνοντας την εξέταση του προηγούμενου θέματος θα ήθελα να θέσω υπόψη του Συμβουλίου το εξής και να ζητήσω την έγκρισή σας: στα πρακτικά της εξέτασης για πρώτη φορά του προηγούμενου θέματος δηλαδή «Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείων, δύο κτισμάτων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας...» κλπ., όταν αποφασίσαμε τη συγκρότηση Επιτροπής διενέργειας αυτοψίας, εκ παραδρομής στα πρακτικά τα λεχθέντα από το μέλος μας την κα Αδάμη στο ξεκίνημα της συζήτησης που υπήρξε τότε, αποδόθηκαν από τον πρακτικογράφο στην εισηγήτρια κα Αθανασιάδου.

Ενδεικτικά σας αναφέρω προς απόδειξη του ισχυρισμού μου ότι φέρεται η κα Αθανασιάδου να λέει προς το Συμβούλιό μας τη φράση «...Δεν μπορεί να φέρνει τέτοιες εισηγήσεις η Εφορεία, δεν επιτρέπεται», όταν θυμίζω η εισηγήση της Διεύθυνσης στην οποία προϋσίσταται η κα Αθανασιάδου συνέπιπτε με την εισηγήση της Εφορείας.

Ήταν προφανώς φράση η οποία ελέγχθη από μέλος και δη από την κα Αδάμη όπως συμπεραίνουμε εξετάζοντας στη συνέχεια τη συζήτηση.

Α. ΚΛΑΔΙΑΣ: Κύριε Γενικό επιβεβαιώνω, πράγματι το θυμάμαι πολύ καλά. Είχε λεχθεί από την κα Αδάμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία. Με την έννοια αυτή ζητώ την έγκρισή σας να υπάρξει ορθή επανάληψη σε αυτό το σημείο, επειδή έχουν αρχικώς υπογραφεί τα πρακτικά από τον ομιλούντα και από τη Γραμματέα και να διορθωθεί η ένδειξη του ονόματος, όπου «κα Αθανασιάδου», να αναγραφεί «κα Αδάμη», που είναι και το ορθό.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Μήπως θα μπορούσαμε να απαλείψουμε αυτό το κομμάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι. Εγκρίνετε; Εγκρίνετε ωραία.

Ύστερα από τα παραπάνω και κατόπιν φανεράς ψηφοφορίας των μελών του, το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων γνωμοδοτεί **κατά πλειοψηφία**, (μειοψηφούν τα μέλη του Συμβουλίου κ.κ. Νικ. Ζίας, Πολ. Σαββίδου και Γ. Στεφανόπουλος)

Υπέρ του χαρακτηρισμού ολόκληρου του συγκροτήματος της προσθήκης του Ν. Μητσάκηπου έγινε το 1929 στη Μαρασλείου Ακαδημία ως μνημείου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1γ, του Ν.3028/2002, και συγκεκριμένα του υπόστεγου Γυμναστικής, του διώροφου κτηρίου καθώς και του ισόγειου κτίσματος των λουτρών, στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου κτηρίου της **Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας**, επί των οδών **Μαρασλή, Αλωπεκής και Σουηδίας στην Αθήνα**, έργο του αρχιτέκτονα Δημήτρη Καλλία, (για τα οποία συγκροτήθηκε Επιτροπή αυτοψίας Υ. Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/14782/417/21.4.08 με το πόρισμα της οποίας συμφωνεί το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων), διότι:

Α) αποτελούν κατασκευές με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία

Β) η φέρουσα κατασκευή τόσο του αμφιθεάτρου όσο και της στέγης του γυμναστηρίου αποτελούν πρωτοποριακές κατασκευές της εποχής του 1930 και

Γ) αποτελούν ορόσημο όχι μόνο για την αρχιτεκτονική παραγωγή του ίδιου του αρχιτέκτονα, αλλά και το σύνολο του σχολικού προγράμματος.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

από την Πράξη με αριθ... 20/3-708
του ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Αθήνα... 27-9-10...

Η Γραμματέας

[Signature]